

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

ČUVAJTE JUGOSLAVIJU!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 din. • Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 • Adresa za pošiljke: Poštanski fah 342 • Telefoni uredništva 30-866 i 26-105, uprave 30-866 • Račun Poštanske štedionice br. 57-686 • Oglasi po ceniku •

Beograd, 23 februar 1940 g.
God. XI • Broj 8

SMRT LJUBE DAVIDOVICA

O smernicama i rezultatima političkog rada počivšeg Ljube Davidovića, koga je prilikom nedavne smrti ožalila čitava rodoljubiva jugoslovenska javnost, mogu da postoje najsuprotnija mišljenja; ali nema toga dobronamernog čoveka u našem narodu, ni izvan njega, koji bi, bez teškog ogrešenja, mogao da ne oda puno priznanje visokim moralnim odlikama ovog opšte poštovanog državnika i političara, njegovom vatrenom rodoljublju, koje je sa godinama samo raslo, i njegovoj urodjenoj ljubavi za sve što predstavlja narod i što znači slobodu, napredak, demokratiju, otadžbinu i državu.

Ni najzagriženiji politički protivnik nije nikada mogao da prigovori Ljubi Davidoviću, da je ma šta uradio iz lične koristi ili zbog interesa neke skupine, jednako kao ni zbog same ambicije ili želje za vlašću. Prigovaralo mu se, naprotiv, da „nije dovoljno političar“, čime se, u jeziku današnjih naravi, htelo reći, da nije dovoljno kompromisan i da dopušta, da mu se situacije izmiču iz ruku. Ali on je na pojam političkog čoveka gledao drugim i plemenitijim očima. Kao što na vlasti nije menjao ni način ophodjenja ni životne navike, ostajući i kao predsednik vlade dobroćudni „čika Ljuba“, pristupačan seljaku i radniku, činovniku i zanatliji, bez i najmanjeg traga nadmenosti, — tako je umeo da bez ikakve gorčine sidje sa vlasti, da izdrži najdulju opoziciju, te da u svakoj prilici sačuva visok i nesalomljiv ponos čoveka, kome ni najteža borba ne pada teško, ako je uveren da je na pravom putu i da mu je savest čista.

Čovek vrlo skromnih ličnih prohteva i potreba, Davidović nije imao druge ambicije, nego da umre siromah kao što se rodio, sa jednim i neuporedivim bogatstvom, — ČASNIM IMENOM! Narodski čovek, ne zbog poze, ili zbog demagogije, već iz najintimnije sklonosti i po tradicionalnom demokratskom vaspitanju našeg naroda, on nije osećao potrebe ni za salonima i skupim provodima, ni za palatama i automobilima, — tako da ga je svaki, i najprosečniji sin ove zemlje mogao svakog dana da sretne, kao pešaka na ulici, ili kao jednog od hiljade putnika u tramvaju, sa nenapadnim i skromnim držanjem, ali sa uvek živim, radoznalim i punim topline pogledom, za svakog čoveka i za sve što se odigravalo u prestolnici i u narodu.

Da mu je bilo do vlasti i do bogatstva, — sa kakvim sve „uspehom“ ne bi bio mogao da plasira golemu i neuporedivu popularnost što ju je uživao, — da je samo hteo da bude malo savitljiviji i kompromisniji. Ali Davidović je bio čovek linije. Dok su se dojučerašnji zabušanti busali u prsa, kao spasitelji zemlje, Davidović se, koji je za otadžbinu žrtvovao i jedinca sina, nije nikada time razbacivao niti je zbog toga tražio neki iznimni položaj i priznanje.

TAKAV DAVIDOVIĆ NIJE MOGAO DA OSTANE DALEKO NI OD SOKOLSTVA, kao ni od drugih nacionalnih akcija i udruženja. Zato ga već u prvim počecima vidimo kao ČLANA PRVOG SOKOLSKOG DRUŠTVA U BEOGRADU, kao priložnika za podizanje vežbaonice tog društva, zatim kao ČLANA UPRAVE PRVOG „SAVEZA SRPSKOG SOKOLSTVA“, koji je igrao tako važnu ulogu u razvoju sokolske misli. A god. 1914 je, zajedno sa generalom V. Živanovićem i K. Glavinicom bio izabran kao DELEGAT SAVEZA SRP. SOKOLSTVA U SVESLOVENSKI SOKOLSKI SAVEZ.

Zbog svega toga se, — u času kad ceo narod u Ljubi Davidoviću oplakuje jednog od najzaslužnijih svojih sinova, — i sokolstvo pridružuje opštoj boli, videći u njegovoj smrti gubitak jednog od pionira sokolske misli, u srpskom delu našeg naroda. I povrh svega, — sokolstvo se nad odrom Ljube Davidovića klanja uspomeni čoveka, čiji ŽIVOT U MORALNOM POGLEDU I U RODOLJUBLJU, MOŽE DA POSLUŽI KAO UZOR POLITIČKOG RADNIKA, ONAKVOG KAKVOG GA SOKOLSTVO, KAO NADPOLITIČKA ORGANIZACIJA, ZAMIŠLJA I ŽELI ZA ČITAV NAŠ POLITIČKI ŽIVOT, ZA SVE PARTIJE I SVE KRAJEVE. Jer to što je bio šef jedne partije i predsednik vlade, ne bi Davidovića učinilo toliko voljenim u narodu, da nije bio TAKAV čovek i TAKAV rodoljub!

To je ono što u njemu ceni narod, a to je ono zbog čega mu se, sa tolikim pijetetom, klanja i jugoslovensko sokolstvo.

SLAVA LJUBI DAVIDOVIĆU!

Пок. Љубомир Давидовић

Слава Воводи Бабунском

Прошле недеље је уз велике свечаности у Велесу откривен споменик ВОЈВОДИ ЈОВАНУ БАБУНСКОМ, у присућу десет хиљада душа и претставника Њ. В. Краља, војних и цивилних власти, Сокола итд. Приређена је и пригодна академија, служба божја, полагање венца, уз војне почасте и поворку, а бројни говорници величали су живот и рад четничког војводе Јована Бабунског.

Војвода Јован Бабунски родио се 1875 год. у Велесу, где је и умро пре 20 година. Звао се Стојковић. Посветио се учитељској служби, али не могући гледати патње поробљеног народа, одлази у комите и по планини Бабуни добија легендарно име војвода Бабунски. Његова дела као четника остале бесмртне. Учествоје и у Балканском рату. За време светског рата бранио је Београд са осталим прослављеним јунацима, одакле опет одлази у Јужну Србију, где се прославио по новим херојским подвизима. Због храбрости и неупоредивог јунаштва одликован је Карађорђевог звездом са мачевима, Белим орлом са мачевима, Златном и сребрном медаљом за храброст, Француском легијом части (прво одликовање на солунском фронту са легијом), Ратним крстом са палмама, Руским крстом, Високим енглеским ратним крстом и другим бројним одликовањима.

После рата долази у Јужну Србију да се посвети поново учитељском звању, али је оболео од грипа и умро, иако још у најбољим годинама живота.

Југословенско соколство кланја се такођер успомени овог великог борца за југословенску слободу, кличући му: Слава!

PIVKOV DOM

Sokolsko društvo Maribor I („Pivkova Sokolska družina“), rešilo je da pristupi gradnji doma, koji će se zvati Pivkov Sokolski dom, na uspomenu velikog sokolskog i nacionalnog borca, Dr. Ljudevita Pivka, poznatog heroja iz svetskog rata. Nabavljeno je gradilište, a gradnji će se pristupiti u toku ove godine.

Potreba akcije za jačanje glavnog organa sokolstva „Sokolski glasnik“ treba učiniti moćnim organom našeg nacionalnog mišljenja

Godina 1940 pored ostalih poslova i dužnosti koje donosi sokolstvo, treba da učini odlučan prelom i u pogledu naše sokolske štampe; treba naročito da učini temeljne promene u držanju sokolskih jedinica i sokolskog članstva prema njihovom glavnom organu. Poslednju godinu dana sa mnogo strana stižu priznanja o dobrom uređivanju „Sokolskog Glasnika“. Njegov borben i otvoren stav u odbrani ideja čiji je nosilac sokolstvo, njegova aktuelnost, žurnalistički smisao koji se ogleda iz načina obrađivanja materijala i tehničkog uređivanja, sve je to moralo da se primeti i u sokolskim i van-sokolskim redovima gde je Sokolski glasnik naročito zapazen. Takva promena morala je svakako da donese dobre rezultate i u pravcu porasta tiraže lista. Zaista je poslednja godina dovela i do znatnog pojačanja tiraže i do velikog broja novih pretplatnika.

Nažalost nije se to desilo ni blizu u onoj meri kako je to Savez očekivao i kako to odgovara ulozenim naporima i žrtvama za poboljšanje kvaliteta lista. Naročito to vredi za sokolske jedinice, društva i čete, i njihove funkcionere koje bi „Sokolski glasnik“ morao da broji među svoje prve i najurednije pretplatnike.

Konstatovano je da još uvek velik broj sokolskih društava i četa nije pretplaćeno na „Sokolski glasnik“. Ta činjenica pre svega govori i suviše drastično o nedostatku pravog shvatanja potrebe sokolske štampe na mestima gde bi to shvatanje moralo da bude, shvatanje tolikih „nedelja štampe“, potpuno jasno i pravilno. S druge strane, ta činjenica nanosi teške štete celokupnom sokolskom radu: i ideološkom i organizacionom.

U današnjim vremenima izuzetne duhovne i moralne pometenosti, čuvanje ideološkog jedinstva i moralne jednodušnosti čitavog Jugoslovenskog sokolstva je jedna od zadaća kojoj treba posvetiti najveću pažnju. U tom pravcu dužnost „Sokolskog glasnika“, naročito ovakog kako se on sad uređuje, je od ogromne važnosti. On prati sva duhovna strujanja koja prate sokolsku delatnost u

Jugoslaviji, osvetljuje ih sa stanovišta sokolske ideologije, otkriva u njima zablude i pogreške i tako omogućava svojim sokolskim čitaocima, naročito onim koji odgovaraju za pravilno vođenje sokolskih jedinica, da iznadu prema svima problemima pravo sokolsko gledanje i sačuvaju u svim situacijama pravi sokolski stav.

Kako će moći da to gledanje i taj stav nadu one jedinice koje udaljene od glavnih sokolskih centara, ne prate još ni svoju sokolsku štampu? Zar je, posle toga čudo, što se kod tih jedinica često puta pokazuju primeri i nehotičnog skretanja sa pravca sokolske ideološke linije?

S druge strane, „Sokolski Glasnik“ u svojim stupcima daje neprestano dragocena uputstva za pravilno vođenje organizacije, iznosi primere koji bi mogli da budu lep poticaj za rad i žigoše zablude koje bi se na drugim mestima izlegle kad bi se čitao „Sokolski glasnik“. Mnogobrojna uputstva Savezne uprave dobivaju u stupcima „Sokolskog glasnika“ komentare koji su nemogući u uskom okviru Saveznih raspisa. Čitav duhovni i organizacioni život bije kroz stupce našeg „Sokolskog glasnika“, snaga naše organizacije odiše kroz njegove retke, duh naših napora i borbi sa njegovih strana prelazi u sokolska srca i kuje jedinstvo naše volje i našeg duha, jedinstvo koje nam je danas potrebnije nego ikad.

Zato se nameće pitanje: zar se može naći i jedna sokolska organizacija, društvo i četa, koja ne drži „Sokolski glasnik“ kao najneophodniju lektiru i koja pretplaćivanje na taj list ne smatra svojom glavnom dužnošću.

Nažalost ima, i suviše velik broj i društava i četa, i sokolskih funkcionera, počevši od najviših do najnižih sokolskih foruma koji nisu ni pretplatnici ni čitači svog glavnog organa.

Ukazali smo na tu činjenicu u veri da je ona samo jedna od onih zlih pojava prošlosti sa kojom treba u god. 1940 raskrstiti. Sokolska Petrova petoljetka i opšta naša težnja da u god. 1940 treba da snažno krenemo napred i u stvaranju i u poletu računa sa o-

РУШЕЊЕ „ЈАДРАНСКЕ СТРАЖЕ“

Прошле недеље одржана је у Загребу скупштина месног одбора „Јадранске страже“, на којој су поново дошле до изражаја тенденције, које иду затим, да ту нашу важну националну и народно-одробљену установу до краја упропасте. А није ни чудо, када се зна, да то чине људи, који за време петнаестгодишњег постојања „Јадранске страже“ нису никада били њени чланови и који су на сваком кораку радили против ње. Они ће, додуше, казати, да нису били чланови зато, што је организација била тобож „у прогучаватским рукама“, али је чињеница, да ни један од њих није никако ни покушао да оснује неку другу организацију за процват Јадрана, нити се икада ни најмање занимао проблемима нашег мора, а у многим сукобима, где су се туђински апетити сукобили са хрватским интересима на Јадрану, они нису никада устали у одбрану хрватских интереса.

Према навестају „Хрватског дневника“, на тој скупштини су пали предлози да „Јадранска стража“ измени заставу и грб, те да, уместо државне, узме хрватску заставу са хрватским грбом, а да се оснује самостална „Хрватска Јадранска стра-

жа“. Истакнуто је такође, да досадашњи грб, који представља топуз Краљевина Марка, „нема никакве везе са хрватском традицијом.“

Ми смо већ једном писали о овим овим лудовањима и непобитно доказали, да ће такав рад упропастити значење и снагу „Јадранске страже“, па је изгледало да је то и господи у Централном одбору постало јасно, јер је на последњем састанку Главног одбора у Сплиту било закључено, да за сада ствари остану какве су, а да се реорганизација спроведе на основу мишљења свих обласних одбора у земљи. Али шта то вреди, када елементи раздора не престају својом работом и кад траже ново поље за свој разорни рад?... Чланови управе су, додуше покушали да се извуку, на тај начин, да помену те предлоге прихвате „као израз расположења скупштине“, са тим да их изнесу пред међодржавни форум; а председник Централног одбора, Др. Тартаља, да заташка ствар жестоким нападима на београдске режиме, у којима је и сам био важан фактор. — али је бомба ипак изазвала своје негативно дејство...

Истог дана је у Загребу одржана и конференција председништва „Јадранске страже“ из читаве земље, на коме делегати из Београда и из Љубљане нису наравно никакмо могли да пристану на самоубиство „Јадранске страже“, нити да прихвате рушилачке предлоге оних, који никада за „Јадранску стражу“ нису ни знали. Тако је дошло до првог јачег размимоилажења, па је закључено да се све то пошаље на проучавање обласним одборима и да се сазове конгрес „Јадранске страже“, који би о ствари имао да одлучи.

BANOV PRILOG SOK. DRUŠTVU

Ceneći rad Sokolskog društva Trsat župa, Sušak—Rijeka, ban Banovine Hrvatske, g. dr. Ivan Šubišić, izveo je društvu doznačiti i isplatiti novčanu pripomoć od 5.000 dinara.

Kratke vesti iz našeg sokolstva

Sokolsko društvo Split priredilo je štrosmajerovo veče, 7 o. m. kojom prilikom je održao prigodno predavanje profesor Silvije Alfirević. Posle predavanja starešina društva br. Bonifacije Kalebić, oprostio se sa članstvom, koje je dupke ispunilo dom. Kako je poznato, br. Kalebić je premešten u Stolac. Gubitak ovog vrednog brata duboko je dirnuo splitske Sokole, koji su se, sa bolju u srcu, opraštali sa svojim dragim starešinom, ali koji su u duši uvereni, da će sa radošću dočekati njegov povratak.

Sokolsko društvo Split izgubilo je jednog od svojih najstarijih članova, br. Jakova Zlodre, koji je u sokolske redove stupio pred 40 godina, od kada je čitav život posvetio radu za sokolstvo i slovenstvo.

Otvorena je čitaonica za narastaj, koja je snabdevena dnevnim novinama i raznim revijama, kao i sokolskim listovima. Od ranije postoji uz uzorno uređenu knjižnicu i članska čitaonica, pa je tako društvo postaralo se za svoje pripadnike da imaju potrebnu lektiru. Poseta čitaonice i knjižnice je obilna i zadovoljavajuća.

Splitski sokoli gube još jednoga vrednoga radnika, br. Vjekoslava Sveteca, koji je premešten iz Splita u Konjic. Brat Svetec je bio član uprave župe kao referent za sokolske čete.

Poznati sokolski radnik i stari nacionalni borac, prof. Stjepan Roca, premešten je iz Splita u Šabac, kamo polazi skorih dana. Splitski sokoli gube u njemu mnogo, ali on neće zaboraviti na Split ni na novom mestu, gde će također hteti da uloži sve svoje sile u rad za jugoslovenstvo i sokolstvo.

Sokolsko društvo Ljubljana III priredilo je uspešnu maskiranu zabavu sa plesom. Priredena je po novu i Prosvetna akademija kao uvod u svečanu proslavu desetogodišnjice društva, koja će biti proslavljena ove godine.

Sokolsko društvo u Drnišu vrlo je aktivno u radu, uprkos svima protivnostima. Tako je nedavno održalo vrlo uspešnu ples, zatim lepu proslavu Sv. Save, na

POVEĆANJE „SOKOLSKOG GLASNIKA“

Mi čitaocima, čitaoci nama!

Sa današnjim brojem „Sokolski Glasnik“ počinje da izlazi redovito na OSAM STRANA, umesto na šest, kao do sada. A s vremena na vreme izlaziće i na deset strana, pa i više! Istovremeno prelazimo u NOVU ŠTAMPARIJU, koja radi na rotacionoj mašini, da bi tako naš list mogao brže da bude gotov i da ima novije vesti; — u jednu reč, da što bolji i opsežniji dođe u ruke naše braće i naših dragih čitalaca.

Kao što se dakle vidi, Savez Sokola K. J. i Redakcioni odbor saveznih listova, zajedno sa njihovim uredništvom, ulažu sve napore da saveznu sokolsku štampu podignu na takvu visinu, da ona postane glavno središte idejnih, propagandnih i borbenih nastojanja jugoslovenske ideologije, u današnjim presudnim danima.

S punim pravom očekujemo, da će sokolska braća ta naša nastojanja umeti pravilno da ocene i da ih po zaslugi nagrade! Tu nagradu ne traži niko za sebe, već za pojačanje lista, tako da se ona zapravo vraća onima koji je daju. Vrednija od svake pohvale, biće nam efektivna sokolska potpora, koja se sastoji u tome, DA SVAKI PRETPLATNIK VRŠI U REDU SVOJE DUŽNOSTI I DA NAM NALAZI NOVIH PRETPLATNIKA.

Već do sada smo imali prilike da navedemo bezbroj pohvalnih mišljenja o „Sokolskom Glasniku“ i čitav niz lepih primera braće, koji su mu našli na desetke novih pretplatnika. Za tu ljubav, iskazanu prema nama, mi odvrćamo pažnjom prema Vama, — dragi naši čitaoci, — i pružamo Vam još veći i još bolji list. Držeći se toga principa, imamo sada novog razloga, da tražimo nove potpore i nove napore. To je u bitnosti sokolstvo! Što god nas naše članstvo i naši čitaoci budu više podupirali, u toliko će više od nas dobiti, i u toliko će više razloga imati, da sa našim radom budu zadovoljni.

POVEĆANJE „SOKOLSKOG GLASNIKA“ TREBA, DAKLE, DA IMA ZA ODJEK POVEĆANJE BROJA PRETPLATNIKA! To treba da je geslo, i ono treba što savestnije da se provede!

kojoj su uzela učešća brojna školska deca, a sestre Pava i Kata izazvale buru aplauza svojim duetom. Na štrosmajerov dan održao je društveni prosvetar, br. A. Modrušan, prigodno predavanje, pozvavši slušaoc, da uvek ostanu verni idealima štrosmajera. Društvo sprema još čitav niz priredaba.

СОКОЛСТВО СЛАВИ ПРВИ УСТАНАК

Соколско друштво Београд Х прославило је на свечан начин традиционалну успомену на Карађорђевог устаника, на Срећење, 15 о. м., поменом у Вождовачкој цркви.

У оквиру Срећењске прославе друштво је приредило веома успелу просветно-теловежбеноу академију, којој је присуствовао

и изасланик Н. В. Краља, поручник Еуген Шоштарих, топло поздрављен поклицима Краљу и Краљевском дому.

Академију је отворио старешина друштва, Др. Љубиша Олић, а о Првом устанку одржао је предавање брат Мајсторовић, просветар друштва. Затим су следиле многобројне рецитације, посвећене Краљу, Отабини, Карађорђу и соколству, и већи број теловежбених тачака. После завршеног програма настављена је играња и народно веселење, а свирала је музика 2 пеш. пука. Иако друштво живи под тешким околностима, јер му је одузета вежбаоница, академија је била на висини.

И. Седлачек.

Његов дуг

Иако смо били у другој половини фебруара, монотона слика била је још увек покривена дебелим слојем снега и пружала се пред нашим очима у недоглед. Тамо на хоризонту опртвали су се кровови кућа неког села и вирио изнад свих црквених торањ. Готово нигде живе душе.

Стари, прекаљени ратник, мој некадашњи старешина, сада пензионер у грађанском оделу, зурно је кроз прозор у ходнику воза, пуштао густе колутове дима од своје цигарете и замишљено посматрао, боље рећи, испитивао, са полузавршеним очима, пределе на видлику. Ту-тао је неко време, па ми се потом обрати:

— Не дао Бог да сада изненада настану топли дани. Било би свакојаким несрећом: страдао би људски живаљ, мал, њиве, све, све. Не дао Бог! — а затим ућута.

На његовом избразданом, е-

нергичном лицу, јасно се указивала стрепња, забринутост.

Не одговорих му ништа из бојазни да не прекинем ток његових мисли. А и шта бих му рекао, када сам и ја то исто имао на уму.

Уједначена лупа точкова продужила је свој тутан. У околним купинама чули су се сви могући страни језици. Два човека, осредњих година, по изгледу врло здрави, раздразгано су причали о неком лепшем проводу, а затим завршише разговор о рату. Похвалише држање Финца, претресоме разне подвиге осталих зараћених страна, па се дотакосе и наше земље.

— Море, ми смо неутрални и као такви остајемо док сасвим не загусте. А ако нас баш приморају да и загазио у рат, ја сам осигуран. Мора неко и кући да остане. Сувише је тешко прорећи шта нас све може задесити, па сам се на време постарао да и то шкакљиво пи-

тање решим у моју корист, — заврши један од њих, забаци ногу преко ноге, запали цигарету, коју узе из скупочене табакере, и ућута.

Његов сапутник на ово не одговори ништа. Само се уозбиљ.

— Чусте ли их? Осећају да је садашњица тешка, али као да их ни најмање не интересује судбина целог народа. Сигурно су неки „врло пословни људи“, за које лично задовољство, лични мир, лично благостање, играју главну улогу. А то је, верујте ми, веће зло од онога малопређашњег — изусте мој ратник са пуно горчине и жалости у гласу, па продужи:

— Не ваљало. Сви су појмови извитоперени. Равнодушност, себиčnost за све, за свакога и изнад свега. А некада није било тако.

Наслони се на једна затворена врата и не гледајући ме, отпоче своју причу:

— Сећам се једног случаја уочи Балканског рата хиљаду деветстотина дванаесте. Не могу га никад заборавити. Али он најбоље показује какви смо не-

када били, како смо некада осећали. Јер да стварно нисмо били такви, зар би наш народ могао учинити оно што професори називају „златним странама историје“?

Мобилизација је већ била завршена. Рат објављен. Очекивало се само наређење за покрет и прелаз границе. Једне вечери, после завршеног посла, седео сам пред зградом Окружне команде у Прокупљу, у друштву њеног команданта потпуковника Васића. Он је на челу те војне установе провео неких десетак година тако да је био врло познат не само у вароши, већ на целом подручју своје команде. А и он је многе и многе, добре и угледне домаћине познавао. Био је необично приступачан и присан за свакога. Сви су га због те његове лепе особине необично ценили, поштовали и волели. Разговарали смо о свем и свачем, док нам одједном приђе један старац, доста космат, витак, оштрог и бистрог погледа, расни тип. О дело уредно, кошуља бела као снег, а о рамену сељачка торба.

Не би се рекло да је био много имућан. Скиде шубару, пружи нам руку, назва Бога и отресито, без икаквог небивања рече:

— Ја, господине Васићу, дугујем држави једну пушку.

Ми се згледасмо. Потпуковник Васић би очито изненађен, јер је био убеђен да се овако што не може десити код оних сељака, које је познавао као необично поштене.

— Па ако је дугујеш, ти ћеш да је платиш! рече, само да се извуче из непријатне ситуације.

— Ама, не разумеш ме!

— Како?

— Чекај, ево како! Нисам ја ништа украо, нисам ја ништа од државе узео, па да сада враћам или плаћам. Боже ме сачувај! Него сам свеједно дужник држави. Знаш, син ми је у Америци, на раду. Он треба да буде овде, међу своје другове, своје вршњаци. А сад је далеко преко мора. Доћиће он. Познајем ја мога сина. Чим сазна да је овде код нас мобилизација и да је рат објављен, ето га. Само му треба времена док пређе преко мора. Па ја ко велим:

Još jedna „poslanica“ protiv sokolstva!

Krčki biskup, Dr. Srebrnić, objavio je korizmenu poslanicu, koja je pročitana u svima crkvama njegove biskupije i koja predstavlja nepravdan, neistinit i pun nehrišćanske mržnje napadaj na Jugoslovensko sokolstvo. Krčki biskup veli u toj poslanici doslovce:

„Kada bi svuda vladalo duboko uvjerenje, koliki je dar božiji sveta katolička vjera, sa kolikim ogorčenjem bi se odbilo sve što se s tim darom, bilo kako sukobljuje, počevši od SOKOLSKO TIRŠEVE, pa do njoj srodne KOMUNISTIČKE IDEOLOGIJE. Srodnost je očita...“

Poslanica zatim optužuje sokolstvo, što ono u svojim „Putevima i ciljevima“ kaže, da treba jednako „poštovati svako versko uvjerenje i osećanje“, te da je „vera najsvetiji deo života svakog pojedinca“, itd., — opominjući vernike, da je „katolički episkopat s pravom osudio sokolstvo i da je ta osuda još na snazi“, jer da su sokolska načela „heretička i u oštroj sukobu sa kršćanstvom“. Poslanica nastavlja da bi, „prema sokolskim načelima, čovjek bio dužan da štuje i najgore vjerske i moralne zablude, i da mu je od jednake vrijednosti indijski kult krave, fetišizam i katolicizam, što je, ne samo bogohuljenje, nego i prava ludost i nezgrapnost“. I konačno se tvrdi, da je naš časopis „Soko“, u broju za mart prošle godine „napisao blasfemiju, da je na krstu umirao ismejani sin drvodjelje iz Nazareta“, te da bi „svaka komunistička revija to isto napisala!“ — Poslanica završava:

„Upravo je neshvatljivo, kako si može ta ideologija još prisvajati pravo egzistencije usred katoličkog naroda, kakav je hrvatski narod.“

Kao što se vidi, korizmena poslanica biskupa Srebrnića predstavlja signal za novu klerikalnu kompaniju protiv sokolstva, na istoj izo-

pačenoj osnovici kao i ranije, i sa istim metodama mržnje i iskrivljivanja, kojima se ovog puta pridružilo i denunciranje, preuzeto od klerikalnih kolega iz Slovenačke.

U opštoj kampanji svega anacionalnog, reakcionarnog, destruktivnog, frankovačkog i gotsko-rasističkog protiv sokolstva, nas ni ovaj, već davno poznati protivnik, neće ni najmanje zbuniti. niti smatramo potrebnim da i jednu reč utrošimo, da od sebe odbijemo infamno sumnjičenje i neukusno denunciranje svetle nacionalne misije sokolstva, zbog tobožnje veze ili sličnosti sa komunizmom! A ostali navodi te poslanice toliko su već otrčani da bi više nego li žalosno bilo, kad bi i najprosečniji građanin, malo više kulture, a kamo li visoko svešteno lice, još uvek ponavljao argumente, kao što je onaj, da sokolstvo „poistovetuje indijski kult krave, sa katoličanstvom“ itd. Ne, poštovana gospodo, mi daleko više od vas cenimo religiju, a da bismo mogli i pomisliti na takvu uporedbu, pa to bogohuljenje prepuštamo na ponos onome koji ga je pronašao...

Jedini novi argument, to je tobožnji citat iz časopisa „Soko“, ali to još jače ukazuje na nemoral klerikalnih metoda. Taj članak je naime dokazivao baš, da je misao Golgota i Kosova pobedila nasilja Cezara i Murata, pa je ovako pisao:

„Ako dakle ima naroda u svetu, koji je pravilno shvatio smisao Hristove žrtve, onda je to naš narod. Čak i u porazu za pravednu stvar on je video višu vrednost, nego li u najsjašnjoj pobi, koja je izvojevana pomoću sile i u službi laži. Nije mu pri tom pomutnila vid ni činjenica, što je pobeda sile imala izgled vihora, kome nije u stanju ništa da se suprotstavi. I pobeda Muratova na Kosovu izgledala je više nego li definitivna, jedna-

ko kao i Cezarova na Golgoti. Cezarov imperij radjao se, na izgled, baš u tom istom času, dok je na krstu umirao ismejani sin drvodjelje iz Nazareta...“, pa „ipak se na koncu pokazalo, da Muratova pobeda, kao i pobeda Cezarova nije bila ni istovetna sa pravdom ni definitivna!“

Ubedjeni smo, da je i najneukiji član naših sokolskih četa, koji je to pročitao, razumeo, da mi u članku slavimo baš veliku hrišćansku misao žrtve i siromaštva, kao jaču od svih silnika koji su se protivu njih dizali, kao što su n. pr. Cezar i Murat. I svaki taj seljak je razumeo, da reči „ismejani sin drvodjelje iz Nazareta“ ne znače nikako ni uvredu za Hrista, ni diranje u njegovo božanstvo, već da se baš time htelo kazati, da je i sam silni Cezar morao konačno da izgubi bitku sa nosiocem jedne velike misli, ma koliko da su toga nosioca ismejavali i krunili ga trnovim vencem, i ma koliko da su ga smatrali neznatnim sinom siromašnog drvodjelje.

Dr. Srebrnića mi smatramo i suviše inteligentnim, da ne bi i on to razumeo, ali je zvučnu moral glasi, da cilj posvećuje sredstva, — pa je prema tome dopušteno, ne samo istrgnuti iz konteksta jednu frazu i izopačiti joj smisao, već i daleko gore od toga!

Za nas je to međutim, najbolja zadovoljština! Jer postupak biskupa Srebrnića znači, da je taj revnosni protivnik sokolstva, koji prati svaki naš list i svaki naš redak, čitave dve godine uzalud orekapa po njima, da nade bar jednu reč, kojom bi potkrepio svoje optužbe, da smo bezbožnici i komunisti, pa da nije mogao naći ništa, — sem jedne jedine fraze, koju je morao iz temelja da izvrne i da izopači...

Znači, dakle, da bi i Dr. Srebrnić sam mogao da nam pozavidi na našem hrišćanskom držanju!

Течај за начелнике соколских чета жупе Сарајево

Начелништво сарајевске жупе увело је већ неколико година у праксу одржавање кратких течаја за начелнике соколских друштава и чета, да би на њима прешли све потребно градиво за рад у текућој години. Тако је и ове године приредило тродневни течај, у времену од 4 до 7 фебруара. Течај је отворио начелник Жупе, бр. Бо-

послао је сестрама из „Кола Соколица“ писмо, у коме поред осталог стоји:

„Дошавши кући, сматрам за свету дужност, да вам се свима братски захвалим, а нарочито сестрама, које су се стално бринуле за нас и радиле у течајској кухињи, остављајући своје домове по цијели дан, само зато да нам учине што више услуга.

жо Ружичка, а водно га је жупски предњак, бр. Салем Јајатовић.

На течају, кога је похађало 30 течајаца из исто толико соколских чета, течајци су у потпуности научили слетске просте вјежбе за ову и 1941 годину, практично прешли све градиво из реда такмичења, стројеву обуку, са и без оружја, и многе друге корисне ствари.

Одзив чета као и квалитет течајаца, с обзиром на временске непогоде, и постигнута успјех на течају, премашили су свако очекивање.

Поред осталог, течајцима је одржао врло успјешно предавање народно-одрбеног карактера, члан Стручног Одбора, бр. генерал Мирослав Томић, који је објаснио браћи са села дужности соколских припадника у данашњим тешким приликама. — Предавање бр. Томића поздрављено је аплаузом, а присуствовао је и старешина жупе, бр. Др. Бесаровић, са неколико жупских функционера. Бр. Бесаровић је такођер поздравио течајце и оцртао прилике под којима је радило предатно Соколско друштво у овим крајевима.

Иако је течај био кратак, Начелништво жупе искористило је прилику, да течајцима пружи разноврсног градива, потребног за њихов даљи рад на селу. Тако је брат Андрија Мијатовић, реф. за чете, одржао предавање о начину саћења воћака, брану плодова, обради земљишта за разне усеве итд., а брат Мехмед Хусић, реф. за СПП, је дао упуте за рад, на извршењу завјета у СПП. Поред тога, течајци су упућени у оснивање соколских стручњачких отсека, а претресен је и правилник о полагању испита за краће служење у кадру итд.

Настанба и прехрана течајаца била је у Соколском дому друштва Матице, на чисто интернатској основи. — Чланице „Кола Соколица“, друштва С. Матице, на челу са сестром Боже-ном Шумовом, биле су непрестано запослене око припремања ручка, вечере и доручка браћи течајцима и послужујући их, приликом обједовања. Тако су омогућиле одржавање течаја без сувишних трошкова, на чему им је изражена захвалност од стране начелника жупе и од течајаца.

Учесник овога течаја, бр. Цафић Џемал, из Какањ Добоја,

Нарочито се захваљујем сестри која је посветила много пажње према мени, кухајући ми одвојено. (Брат Цафић је исламске вјероисповести. — Оп. п.). До виђења на раду за добро Краља и наше отаџбине Југославије! Здравло!“

K. T.

PROGRAM RADA TEHNIČKOG VOČSTVA SAVEZA SOKOLA ZA 1940 I 1941

Načelníštvo Saveza Sokola, kao vrhovno tehničko sokolsko telo, izradilo je program i kalendar rada za g. 1940 i 1941. Predviđaju se ovi TEČAJEVI ZA NARAŠTAJ: za laku atletiku, za plivanje, za vježbe na spravama i tečajevi za smučanje. ZA ČLANOVE: opšti savezni tečajevi, tečajevi za odbrambenost, za vrhunske vježbe, za takmičarske igre, za župske prednjake, za vodnike ja-hačkih otseka i za jedrilčarstvo.

OD UTAKMICA predviđaju se sledeće ZA NARAŠTAJ: smučarske utakmice u februaru 1941; ZA ČLANOVE: utakmice u plivanju sredinom avgusta 1940, utakmice u lakoj atletici, utakmice u košarci u septembru 1940, streljačke i velosipedske utakmice u oktobru 1940, smučarske utakmice u februaru 1941 god.

Od OSTALIH PRIREDABA predviđaju se: Petrovdanska proslava na Kajmakčalanu, 12 jula 1940. (Domaćin ove slave je Savez Sokola), sletska štafeta iz Beograda u sedišta svih župa, mobilizacija celokupnog sokolskog članstva.

СМРТ ЗАСЛУЖНОГ СОКОЛА

У Завидовићима умро је бр. Мијо Петрунић, занатлија, један од оснивача Соколског друштва и познати борец за народно ослобођење и уједињење, у 61 години живота. Покојни Мијо био је узор племенитости и доброте, љубио је и помагао браћу без разлике на племе и веру. Као први начелник општине завидовићке, после ослобођења, дочекао је и поздравио благопо-чившег Краља Александра, кад је први пут званично посетио Босну. За свој патриотски рад одликован је орде-ном Св. Саве IV степена. Завидовићки Соколи одали су му достојну почаст. Пожалити је, што се нису могли с њиме опростити на католичком гробљу, како је то била њихова жеља, па то чине овим путем и кличу му: Слава!

резил је по мој дом и род да његово место остане празно. И ето додох. Ја уместо њега. Хоћу пушкџ да ми даш, дуг да откупим.

— Ма или, пријатељу! Шта је теби? Кул могу да те примим? Зар не видиш колико их има који чекају да их узмемо, А млађи су и јачи од тебе. То не може, не може. Па, брате мој рођени, и закон то не допушта, — одврати потпуковник Васић и показа руком на повеће групе људи, нераспоредених, који стајаху испред окружне коман-де очекујући са нестрпљењем сваки час прозивку да би појачали неку јединицу или образова-вали нову.

— Немој, молим те, господине Васићу. Ја не идем одавде. Ту ми је место, па хтео ти или не. Знам ја шта је рат. А мој закон је јачи од свих ваших писаних. Душа ми вели да ја морам ту да будем, док ми замена од рода не дође. На моје године немој да гледаш. Ако погине, нема шта ко да жали. Живео сам шесет и две. Доста ми

је. А отсад мој живот припада држави. То ти је, па ти како знаш.

Сва наша настојања да га уверимо у бесмисленост његове молбе, остадоше без успеха. Он је остао и даље упоран и не мишаше се од нас. Морам признати да сам био необично узбуђен и радостан због оваквог његовог упорног захтева. Цео је народ тако осећао. Љубав и дужност према Отаџбини биле су изнад свега. Овај случај ми је још више потврдио веру у срећан исход започетог посла. Друштво није ни могло бити. После краћег договора на само, одлучисмо да га примимо. Од-редисмо га у комору. И због овога смо имали муке, јер је стари захтевао пушку по сваку цену. И њу смо му дали. Сав је био блажен. Чврсто нам стеже руку и са писменим наређењем оде своје старешини уз само ове речи:

— Хвала. Душа ми је сад мирна, ал ми зато срце бије да искочи, од радости. Верујте!

Издржао је све ратне напоре и поред одмаклог доба живота.

У Охридџу му стиже син. До-вео га је потпуковнику Васићу за руку и предао му га.

— А сад, збогом! Остајте здраво и весело! Само те молим да се у књиге забележи да сам се и ја држави одужио. Није због мене, него за унуке.

И тако би.

Ето како су наши стари, не-када, имали схватање о својим дужностима према држави, пре-ма својој Отаџбини.

Тако заврши своју причу стар-и, познати ратник, на чијем се капуту блистао знак високог ратног одликовања. Затим за-мире јаче и упре поглед у бес-крајну снежну равнину.

Чедо С. Живановић

U čemu je istina?

Voda nacionalsocijalističke propa- gande u Stuttgartu, Etter, je održao nedavno predavanje na radiu, u kome je kazao, između ostalog: „U svetu vladaju glupa načela, koja treba uništiti i vratiti se zakonima prirode. Istina nije ni u rečima ni u knjigama, nego u mači.“

IZ SLOVENSKOG SVETA

PROMENE U BUGARSKOJ

U bratskoj i susednoj Bugarskoj, došlo je prošlih dana do promene u vladi, tako da je, umesto dosadašnjeg predsednika vlade, Klosevanova, došao na to mesto bivši ministar prosvete, profesor Filov, a portfelj ministarstva spoljnih poslova uzeo je g. Ivan Popov, dosadašnji poslanik Bugarske u Beogradu. Općenito se ističe, da ta promena neće nikako uticati na spoljnu politiku Bugarske, ni na odnose sa njenim susedima, a naročito ne na odnose najbližeg prijateljstva sa bratskom Jugoslavijom. Ima čak stranih listova, kao n. pr. „Daily express“ i „Daily mail“, koji tvrde, da promena u Bugarskoj znači još jače približenje Jugoslaviji i ostalim državama Balkanskog sporazuma. Prema poslednjim vestima, tvrdi se, da je rumunski ministar spoljnih poslova, g. Gafenku izjavio, da će lako biti doći do sporazuma sa Bugarskom; a odnosi Bugarske sa Turskom svaki dan su bolji.

Poznavajući g. Ivana Popova, koji je nekoliko godina proveo u Beogradu, rađajući najviše na sporazumu između dva bratska naroda i pokazujući veliku ljubav za sve što je jugoslovensko, mi se također nadamo da će nova vlada u bratskoj zemlji pojačati nastojanja za prijateljstvo sa Jugoslavijom i da će ta nastojanja biti krunisana uspesima, za jednu i za drugu stranu.

U ČEŠKO-MORAVSKOM PROTEKTORATU

„United Press“ javlja, da je 6 februara uapšen i starenšinske Češke Obce Sokolske, Jozef Truhlarž, profesor Univerziteta. Cinovnici Gestapa su uapšili sedamdesetgodišnjeg starca ujutru rano, u njegovom krevetu, pod optužbom da ima veze sa potajnim društvima i sa emigrantima. Tri dana docnije uapšen je tajnik SOS, dr. Kepl, te više starenšina sokolskih župa, kao n. pr. župe Plzenj, Jihlava i t. d. Ista agencija javlja, da je uapšen i šef lekara češkog Crvenog Krsta, general Herink, zatim direktor vojnog geografskog instituta, Dr. Čermak, i fabrički direktor Dr. Brda.

Jednim dekretom protektora Von Nojrata, isključeni su definitivno Jevreji iz čitavog gospodarskog života u Protektoratu. Kao prvi korak zabranjuje im se, počevši od 30 aprila, svaka trgovina sa tekstilima i kožnom robom. Dekret je objavljen posle jednog oštrog napada na nemačkog lista, „Der Neue Tag“, na češku javnost, zato što češka štampa nije prihvatila protujevrejsku kampanju i što češka publika nije htela da bolkotira i da progoni Jevreje.

Drugim dekretom osnovan je „Nemački kulturni krug za Češku i Moravsku“, čiji je cilj, čitav Protektorat prožme duhom nemačke kulture i jezika. Kroz nekoliko dana počće izlaziti časopis, pod nazivom „Böhmen und Mähren“, koji će služiti tome cilju. U vezi s time engleski listovi javljaju, da je u 11 srezova oko Praga ispražnjen veliki deo češkog stanovništva, da bude zamenjen nemačkim emigrantima iz drugih zemalja, pa da se tako oko Praga stvori gvozdeni nemački obruč.

Engleski listovi javljaju, da je protektor von Nojrat zatražio od češke vlade u Protektoratu, da mu stavi na raspoloženje 100.000 čeških činovnika, koje bi Nemci poslali u Poljsku, pošto sami ne mogu da izađu na kraj sa tamok-

njim stanovništvom. Češka vlada, međutim, nije na to pristala, a i činovnici sami ne žele da prime na sebe mržnju Poljaka. Engleski listovi demantuju vesti, koje su Nemci ubacili u Protektorat, da se češki dobrovoljci u inozemstvu šalju u pomoć Finskoj, i tvrde, da će oni biti upotrebljeni samo na zapadnom frontu. Engleski listovi misle, da te vesti ubacuju Nemci zato, što svaki dan sve više Čeha beži u inozemstvo, da se prijavi u legije.

Prema vestima koje dolaze iz Češko-moravskog protektorata, češka vlada generala Elijaša je predala protektoru von Nojratu opsežni memorandum, po pitanju carinske unije, koja od 1 aprila treba da se provede između Rajha i Protektorata. Vlada izjavljuje da je odluku primila kao gotov čin, ali ukazuje na teškoće koje će iz toga nastati za češku privredu. Naročito se pita, šta će biti sa Narodnom bankom, koja predstavlja znak autonomije i samostalnog novca, a zbog koje bi trebalo da bude sačuvan sistem kliranga između obe zemlje, te sistem platežnih sporazuma između protektorata i inozemstva. Govori se zatim o administrativnim teškoćama pa se preporuča, da se unija ne provodi na jednom, već u etapama. Von Nojrat je obećao da će vladu dovesti u neposrednu vezu sa berlinskim faktorima, ali do sada to nije održano.

U OKUPIRANOJ POLJSKOJ

Za stanje u Poljskoj, pod nemačkom upravom, karakterističan je članak nemačkog lista, „Deutsche Allgemeine Zeitung“, koji sam priznaje, da je pod tom upravom „Krakov dobio potpuno nemački karakter“, i da je postao „ponovo nemački grad, čije su lice Poljaci bili falsificirali“. Nemački list piše, da su na ulicama postavljani samo nemački natpisi, jednako kao i na stanicama i tramvajima. Nemačka uprava je doselila u varoš više hiljada nemačkih trgovaca, gostioničara i ostalih obrtnika, a sekvistiran su bili i svi poljski kinematografi, tako da, kao što kaže pomenuti list, sav „spoljni izgled Krakova danas predstavlja visoku pesmu nemstva i njegove istorijske misije“.

Informacioni biro poljske vlade u Francuskoj javlja, da je u koncentracionom logoru u Nemačkoj umro čuveni poljski naučnik i profesor istorije, Kšanovski. Biro dodaje, da je u koncentracionim logorima u Nemačkoj do sada umrlo 9 poljskih profesora univerziteta, među kojima i nekoliko čuvenih naučnika, antropologa, jurista itd.

ČESI I SLOVACI U STRANOM SVETU

U Londonu je počela izlaziti polumesečna revija „The Central European Observer“, koja se bavi pitanjima srednje Evrope, a naročito Čehoslovačke. U prvom broju je objavljen članak bivšeg prezidenta Beneša, koji naročito podvlači, da je rat sa Nemačkom počeo već od okupacije Ruskog područja, te da je problem Sudetskih Nemaca bio samo izlika da se postigne strateški i imperijalistički ciljevi. Danas je čitavom svetu jasno da se radi o borbi između imperijalističkog nasilja i slobode velikih i malih naroda.

GLASOVI O SLOVAČKOJ

„Československy Boj“ (Pariz), od 16 februara, objavljuje informacije, da u Berlinu postoji plan,

prema kome bi trebalo da se likvidira „nezavisnost“ Slovačke i da se pretvori u protektorat. Prema tim informacijama, trebao bi nemački ministar spoljnih poslova, Ribentrop, da poseti uskoro Bratislavu i da pripremi posetu dr. Tuke i dr. Tisa Berlinu, da se taj plan izvede. List tvrdi da je dr. Tuha već dao saglasnost sa tim planom, dok mu se neki ostali faktori protive. Isti list objavljuje članak katoličkog Slovačka, kanonika Mahačka, u kome dokazuje, da Tukiina vlada nikako ne predstavlja Slovačku. Kanonik Mahaček je dao izjavu u pariskom listu, „Excelsior“, u kojoj kaže da bi se slovački vojnici najradije borili protiv Nemaca i da narod traži obnovu Českoslovačke republike, spriječene sa Poljskom.

Šta je autentično u izjavama g. dr. Mahačka?

G. Dr. V. Mahaček se i opet prema jednom stranom novinaru pokazao, kao — gorljiv Jugosloven... Uopšte uzevši, — kada bi njegovi listovi, ma i za polovinu pisali onako, kao što g. Mahaček govori u beogradskoj Patrijaršiji i u razgovorima sa stranim novinarima, nestalo bi velikog dela zatrovanosti u našoj zemlji. Jer, Dr. Mahaček je soljskom „Utru“ kazao, da će „sporazum biti temelj za jednu novu Jugoslaviju, za smirenje i međusobno razumevanje unutra i vani“, — te da „nikakva žrtva nije uzaludna, ako je ona zato da se napravi potpuno jedinstvo i jedna volja u srcu i razumu svih Jugoslovena, od Jadrana do Crnog Mora“.

Vrlo dobro, — ali zar je za tu „novu Jugoslaviju“, za to „smirenje“ i za to „jedinstvo svih Jugoslovena“, potrebno da urednik „Hrvatskog dnevnika“ Jugoslovene naziva „gadam“, „moralnim truležom“ itd.?

„Hrvatski dnevnik“ je, međutim i tu izjavu svog šefa — cenzurisao! Dok su je druge zagrebačke novine donele ovako kao i mi, u „Hrv. dnevniku“ stoji, da je Dr. Mahaček kazao: „svih naroda Jugoslavije i naroda od Jadrana do Crnoga Mora“. A to je, i golem razlika i sušta protivurečnost! Jer, po onome što je donelo „Utro“, Dr. Mahaček bi u Jugoslovene brojio, ne samo Srbe, Hrvate i Slovence, nego i Bugare; dok bi prema „Hrv. dnevniku“ Jugoslaviju smatrao kao zemlju mnogih naroda, i još k tome bi im pridodao nekoliko novih naroda, između Jadrana i Crnog Mora. A protivurečnost je u tome, što izraz „narodi Jugoslavije i narodi od Jadrana do Crnoga Mora“ predstavlja pleonazam, po kome bi se stavili Jugoslavije spominjali dva puta; pa bi u tom slučaju Dr. Mahaček morao da kaže: „narodi Jugoslavije i Bugarske“.

Po svemu, dakle, izgleda, da je Dr. Mahaček kazao onako kako smo mi naveli, a da ga je, kao i obično, njegov obercenzor i kontrolor lupio po prstima i još mu prišlo — jednu besmislicu. I zato bi najbolje bilo, da Dr. Mahaček od sada svoje izjave šalje već unapred na „Imprimatur“ uredništvu „Hrvatskog dnevnika“, da javnost bar znade na čemu je.

Izašao je prvi dvobroj

„Prednjačkog
Zbornika“

Држање комуниста у Чешкој

O држању чешkog радништва у Протекторату дознаје се, да је нестало свих политичких разлика између бивших Народних социјалиста и бивших Социјалних демократа, док је међу комунистима дошло до расцепа. Велики део бивших комуниста приговара Стаљину да је издао револуцију и радништво, док други остају фанатични комунисти и тврде, да је Немачка оживотворила државни социјализам, који је најближи комунизму. Они уверавају да је Стаљин пошао са Немачком зато, што зна да ће тамо најпре доћи до социјалне револуције. Док велики део бивших комунистичких радника, држи заједно са осталим националним елементима и верује у слободу, ортодоксни стаљиновици су издали недавно листак у коме нападају чешку и словачку емиграцију и тврде да је Бенеш у служби капиталистичких потстрекача. Има гласова који кажу, да је та група у вези и са фашистима око листа „Влајка“.

У вези са тиме, лист „Социјал-демократен“, из Копенхагена, дознаје, да су се оба вође чешких комуниста, Готвалд и Шмерал, вратили из Москве у Праг, те да је много комунистичких вођа било пуштено из немачких концентрационих табора, па да сада сви раде у Протекторату

против акције бившег председника Бенеша.

И „Ческословенски Бој“, званични орган чешке емиграције у Паризу, доноси у броју од 16 фебруара, на уводном месту, чланак Х. Рипке, под насловом „Комунисти на старом путу“, у коме напада комунистичке вође у Чешко-моравском протекторату, да својом пропагандом иду на руку Немцима, против властитог народа. Г. Рипка наводи цитате из једног листа тих комуниста, у коме се каже, да радници у свакој земљи треба да раде против властитих владајућих кругова, те да чешко радништво мора да се бори, једнако против оних који иду са Др. Хахом, који је у служби Хитлера, као и против присталица Др. Бенеша, који да је у служби лондонских и париских берзијанаца. Рипка каже, да се Коминтерна враћа на свој стари жаргон и да ради по инструкцијама Стаљинове политике, која је у везу са Немачком. Комунисти су и у Немачкој помогли Хитлеру да дође до победе, рушећи немачку демократију, па тако раде и комунисти код Чеха. Чешки народ, једнако као и чешко радништво, иду међутим са онима, чија победа треба да му донесе националну слободу и демократску републику.

Љуба Давидовић и соколство

На седници Старешинства Савеза Сокола К. Ј., која је одржана у понедељак увече, одана је почаст успомену великог државника и родољуба, Љубе Давидовића, који је био члан соколовог друштва Матица. Одлучено је, да се на савезном domu извесни прна застава, а делегација старешинства Савеза, у којој су били заменици старешине Др. В. Белајичић и инж. М. Смиљанић, те секретар Р. Грђић, посетила је дом покојников и изразила саучешће породици. На одар великог покојника положен је венац, са написом: „Великом родољубу и државнику, Савез Сокола К. Ј.“

На величанственој сахрани Љубе Давидовића, која се одржала у среду, и која је представљала ретку манифестацију народне љубави и бола, узело је учешће и старешинство Савеза Сокола, које је било заступано по заменицима старешине браћи: Др. Градојевићу и инж. Смиљанићу, глав. секретару Р. Грђићу, браћи Љуби Максимовићу, др. Драгићу и др.

Управа Соколене жупе Београд узела је такође учешће на погребу, једнако као и чланови београдских соколских друштава.

Брат др. Милорад Драгић је у „Политици“ објавио чланак, под насловом „Рад Љубе Давидовића у соколству“, у коме опширно говори о учешћу Љубе Давидовића у предатном соколству у Србији и каже, да је и доцније, после ослобођења и уједињења, када је створено југословенско соколство, Љуба Давидовић учествовао на свима значајним соколским приредбама београдског соколства, показујући увек своју љубав пре-

ма националним, југословенским и демократским стремљењима соколске идеје. И соколи са тугом се растају са великим родољубом, државником и сином ове земље, честитим Љубом Давидовићем.

Поч. Љуба Давидовић рођен је 1863 године, у Влашком Пољу, недалеко од Београда, у свештеничкој породици. Основну школу, гимназију и универзитет завршио је у Београду. Студирао је природне науке и математiku. Као млад професор служио је у разним местима Србије и у Београду. Од године 1901 истиче се активно у политичком животу, када је биран приват за народног посланика. Оснива Самослагну странку, са својим сумишљеницима, годину дана након тога. Министром просвете постаје први пут 1903 године, у кабинету Љубе Стојановића. После је стално биран народним послаником у Београду, а г. 1913 изабран је за председника општине града Београда. У концентрационом кабинету Николе Пашића, за време светског рата, био је од г. 1914 до 1917 поново Министар просвете. Најтеже је био погођен губитком јединца сина, Милорада, који је јуначки погинуо у светском рату, а отац му ни за гроб није сазнао.

После уједињења биран је за председника Демократске странке, којој је остао на челу све до смрти. У Југославији је био два пута председник министарског савета, — 1920 и 1924 године. Последњих година живео је у своме скромном дому у Београду, живо учествујући у политичком животу и занимајући се најпреданије за читав јавни живот.

Нови напади на соколство!

ВАРВАРСКИ НАПАДАЈ НА БРАТА ЧЕДУ МИЛИЋА

Javljaју nam iz Imotskoga: Dana 11 februara održana je ovdje godišnja skupština Sokolskog društva Imotski, na koje je, kao delegat došao i brat Čeda Milić staršina Župe Mostar. После скупштине је брат Милић, са претставницима соколства из Imotskog, пошао у посету Соколској чети у селу Главина, али је ту нарочито организована банда, коју је водила т.зв. „Хрватска заштита“, напала брата Милића и Соколе, вређајући и пихи и све што је југословенско и српско, најпогрднијим речима, док није употребила и каменце и револвере. Брат Милић је једна изнео живу главу, а кад су се браћа на поратку у Imotski склонили у једну кавану, нападачи су каменицама и осталим оружјем демолирали кавану, ма да се у тој налазио срески начелник и претседник општине, који нису нити интервенисали. Изгледа да је све то било унапред договорено, да се убије брат Милић, јер су оружани нападачи зауставили аутобус, којим је он требао да се врати у Mostar, али га нису нашли, пошто се брат Милић вратио другим путем. Овај нападај је изазвао згражање код свих пристojних људи. „Хрватска Заштита“ је у Imotskom свемоћна, а била је гњевна на Соколе, због тога што је друштвена скупштина била добро посећена. Сем тога су љути на брата Милића, због његовог успешног рада међу селаштвом.

Најстрашније од свега је, међутим то, да се никоме од нападача ни до данас није ништа догодило, и да се они отворено хвале, да ће погући све Соколе. Сплитски „Хрватски Гласник“ хараграфира још жешће нападе, приказујући лажно, да су Соколи изазвали инциденте, ма да су своју скупштину одржали у затвореним просторијама, без икаквих манифестација итд. „Хрватски Гласник“ чак отворено одобрава зликовачки нападај чланова Заштите, тврдећи да „сама појава Чедe Милића у Imotskom, значи провокацију за Хрвате“.

НЕЧУВЕНО ШIKANIRANJE VOJNIH OBVEZNIKA

Javljaју nam iz Filip-Jakova: Iz našeg mesta je bilo pozvano na vežbu, u septembru i oktobru prošle godine, 45 ljudi, među kojima i 6 članova naše sokolske čete. Svi ostali, koji su bili pozvani, primili su potporu koja im pripada, osim 6 članova sokolske čete, koji su molbu napravili kao i svi ostali, ali im je molba vraćena, ma da su ekonomski siromašniji, nego li većina njih koji su potporu primili.

Ovo je nečuvena šikanacija i nepravda sa strane opštinske uprave, koja direktno pogada, ne samo članove naše sokolske čete, nego i našu dičnu vojsku. Upozoravamo zato nadležne faktore, da ovu stvar izvide i da ne dozvole, da se dobri rodoljubi koji najvećim oduševljenjem vrše svoju vojničku dužnost, šikaniraju, od onih koji krše zakon. — baš zato što su uvek spremni da posluže Kralju i Jugoslaviji!

SAMOVOLJA „HRV. ZAŠTITE“

Nedavno su u Zagrebu uspješni i na bespravan način dobili izgon iz Zagreba, dva člana Sokolskog društva II u Zagrebu, bez ikakvog drugog razloga, već zato što su Sokoli i Jugosloveni! Oba su Hrvati i to Brusić Kle-

ment, sa Krka, dakle sa područja Banovine Hrvatske, a drugi Ivan Vranješ, iz Hercegovog. Oba su Hrvati, i to Brusić Kle-
ment u Zagrebu, ali su, kao Sokoli i Jugosloveni, otpušteni još 20 decembra. Međutim, teroristima od „Hrvatske Zашtite“ to nije bilo dosta, već su hteli da ih i na drugi način maltretiraju. Još pre dva meseca izvršili su članovi Zашtite pretres u stanu brata Brusića, a sad je taj pretres ponovljen, pa su, prilikom toga, detektivni poveljci s obom Brusića. Kad je od policijskog činovnika zatražio, da mu kaže, zašto ga apse, i koja je njegova krivica, sam policijski činovnik mu je odgovorio, da ne zna ni za kakvu krivicu, ali da ne može da garantuje za njegovu sigurnost i da zato treba da se ukloni iz Zagreba. Na taj način je brat Brusić, protiv svih zakonskih propisa, morao da seli iz Banovine Hrvatske.

Bratu Vranješ su, 13 februara, dakle istoga dana kada i Brusić, došli u stan dva člana Zашtite i tražili da ga uapse. Pošto ga nije bilo kod kuće, provaleli su u sobu, izveli pretres i oduzeli sokolsku legitimaciju. Kad je zato doznao, Vranješ je istoga dana pošao u policiju, da pita zašto ga traže, ali tu je naišao na člana Zашtite, Ivana Lajvaša, — čoveka koji je, kao štetan po vojsku, bio izbačen iz nje, dok se nalazio u 6 konjaničkom puku u Zagrebu, — a koji mu je kazao, da ga traži već 14 dana, pa ga je odveo policijskom činovniku, gde je odmah bio uapšen. Bio je strpan u ćeliju sa potpunim prozorima, sa 32 stepena studeni, bez čebeta i bez hrane, tako da je ujutru pao u nesvest i morao da bude odveden k lekaru. Drugi dan je pozvan kod nekog činovnika, koji ga je pitao „zašto je protiv dr. Mačekai protiv sporazuma“, našto je Vranješ odgovorio, da se politikom ne zanima, već da je dobar Hrvat i dobar Jugosloven. Trećeg dana mu je saopšteno, da je dobio izgon iz Zagreba, a kad je zapitao zašto, rečeno mu je da nema nikakve konkretne krivice, ali da tako mora biti. I tako je brat Vranješ prognan iz Zagreba, na isključivu želju „Hrvatske Zашtite“, čiji postupci u banovini Hrvatskoj predstavljaju najgrublje kršenje zakonitosti i poredka, i namerno unose anarhiju i boljševizam.

BR. ČEDA MILIĆ REŠEN OPTUŽBE!

Javljaју nam iz Mostara, da je brat Čeda Milić, staršina Sokolske župe Mostar bio oslobođen optužbe, koja je bila podignuta protiv njega, zbog rasturanja nekih letaka, a o čemu je „Sokolski Glasnik“ već pisao. Radujemo se zbog brata Čede, a ujedno žalimo one, koji nisu mogli da shvate, koliko je to žalosno, da se u slobodnoj jugoslovenskoj državi, čovek koji ima za sobom prošlost i rad brata Milića, optužuje kao neki — „potatrekač nereda“...

NEPRILIKE SOKOLSTVA NA PRIMORJU

Pišu nam iz Sušaka: Domovi naših jedinica u Selcima, i Crikvenici, koji su nam oduzeti već pet meseci, jednako kao i dom u Delnicama, koji je oduzet pre dva meseca, nalaze se još uvek bespravno u tuđim rukama i nisu nam povraćeni. Izgleda da će to bespravno stanje većito potrajati, što izaziva zgražanje kod svih pristojnih ljudi. Sad je pak i Uprava Državnih Monopola u Beogradu, po želji Hrvatske seljačke zaštite, potpisala ugovor, što ga je Sokolsko društvo u Pagu imalo sa upravom Monopola, pa je društvu oduzela,

dosadašnje prostorije i dalje ih na upotrebu zaštitu. Na taj način je Uprava državnih monopola sankcionisala sadašnje stanje, koje je rezultat nasilne i protuzakonske provale Seljačke zaštite u prostorije sokolskog društva i otklanjanje čitavog društvenog inventara. A da stvar bude savršena, Ministarstvo finansija je potvrdilo odluku uprave Državnog monopola.

NEUREDNOSTI NA POŠTI

Iz više mesta u Banovini Hrvatskoj primamo pritužbe, da se sokolske pošiljke na pošti gube, ili da se otvaraju. Kao dokaz toga, šalje nam jedno Sokolsko društvo, iz župe Mostar, četiri koverta za pisma, na kojima se posve jasno vidi, da su bile otvorene, i posle nespretno zalepljene.

Upozoravamo na ovo Ministarstvo pošta i molimo ga, da učini reda kod svojih podređenih organa i da ih uputi, da su državni zakoni važniji od samovolje raznih Seljačkih zaštita itd.

NAPADAЈ NA SOKOLANU

„Splitsko „Novo doba“ prima ovu vest iz Dubrovnika:

„Prošle noći izvršena je provala u prostorije Sokola u Gornjoj Zupi, kod Dubrovnika. Prilikom krađe odnesene su samo neke knjige i spisi, te jedno propelo. Vlasti tragaju za počiniteljima“.

Protivnici sokolstva, u borbi protiv njega, operišu između ostalog i poznatom klevetom, da je sokolstvo bezbožno i protuhršćansko. Sada međutim jedan izrazito hrvatski list, koga uređuje jedan katolički sveštenik, javlja, da su Sokoli u svojim prostorijama držali propelo (raspeće), a da su baš protivnici — to raspeće, na najbezbožniji način, ukradli...

VADITELJSKI ZBOR NARAŠĆAJA DRUŠTVA CELJE MATICA

Dne 10 decembra 1939 so se zbrali narašćajnici in narašćajnice Sokola matice in izvolili prednjački zbor. Ze nekaj dni potem so se razdelile funkcije odbornikov in odbornic, in si je odbor nadel nalogo, izvršiti smučarske tekme, moške in ženske dece, 21. januarja. Pri tej tekmi je sodeloval ves odbor, pa še drugi bratje narašćajniki.

Nedelja je bila, sonce je prav mlo sijalo, in naši najmlajši bratci so z veseljem in zardelim licem držali po smučinah v dolini. Pri župnih smučarskih tekmah je tudi sodeloval narašćaj, za kar se mu župa zahvaljuje.

Ves svet je rajal v predpustnem času. Zakaj ne bi še mi narašćajniki in narašćajnice? Zato je odbor sklenil, da priredi čajanko, 11. februara, v bogato okrašeni dvorani Narodnega doma. Vršila se je tudi enodejanka, ki je vsakega prisilila, da se je nasmejal. Ob zvokih našega sokolskega orkestra smo narašćajniki in narašćajnice plesali kola, ki so vsem bila priljubljena. Pozdravil nas je starosta, br. dr. Milko Hrašovec, zahvalil se je narašćajniku, br. Zvonko Koželj.

Prepričani smo da bo odbor nadaljeval pot, ki si jo je zarisal prav sedaj v teh težkih časih. Šalamun.

Šalamun.

„ХРВАТСКА ЈУНАКИЊА“

Javljaју iz Zagreba, da je sa strane „Хрватског Јунака“ потекла иницијатива, да се оснује и „Омладинска јуначка заштита“, те са собом организује „Хрватска Јунакиња“, у којој ће жене бити учлањене, одвојено од мушкараца.

„Wer weiss etwas?!“

Piše nam prijatelji: Mnogi se još sećaju bečkog „INTERESANTES BLATT“, koji je imao stalnu rubriku, pod naslovom „WER WEISS ETWAS?“, a u kojoj su objavljivane vesti o protestima, o čijim se počiniteljima nije imalo dovoljno podataka, pa se tako čitalačka publika pozivala, — ko zna nešto o tome (Wer weiss etwas), — da javi redakciji.

Tog famoznog naslova smo se setili pre par dana, kada smo u jednom nemačkom listu i u jednoj novini iz češkomoravskog protektorata, našli čitavu stranu telegrama iz različitih prestonica u svetu, pod naslovom „ODJEK NEMAČKIH SAOPŠTENJA O POLJSKIM OKRUTNOSTIMA U SVETSKOJ JAVNOSTI“. U tim telegramima, iz Rima, Pešte, Bratislave, Sofije, Bukurešta, Atine, Kopenhagena, Osla, Štokholma itd. (čudo da nije i iz Londona i Pariza) se javlja da je čitava svetska javnost najdublje ogorčena zbog silnih zločina, što su ih Poljaci učinili prema Nemcima, te da je čitav svet ubeđen, da su Poljaci najsvirepiji narod na svetu...

Među tim telegramima ima i jedan iz Beograda, koji glasi, od reči do reči:

„Listovi objavljuju vesti DNB u celosti i na upadan način. Prvi beogradski list, „Politika“, objavljuje ih na četiri stupca i sa podvučenim redovima. Na političke krugove u Beogradu učinila je vest o bestijalnom klanju 58.000 Nemaca u Poljskoj, neobično jak utisak. Čitava beogradska javnost je užasnuta nad tom organizovanom i planski provedenom poljskom akcijom klanja u masi, pa je ubeđena, da krivnja za to krvoproliće pada na englesku vladu, koja je nagnala poljski narod u rat, za tobožnju civi-

lizaciju, kulturu i slobodu naroda.“

Šta je bilo u Kopenhagenu, Oslu, itd., znati će oni tamo... Ali što se tiče Beograda, dopustite mi da preko vas uputim javnosti poziv, sa pitanjem: „WER WEISS ETWAS?“, — ko zna nešto o svom tom silnom ogorčenju i vanrednom utisku, o tim strašnim sudovima zbog poljske i engleske krivice, i zbog klanja u masama, u našem dragom Beogradu, — pa da nam to javi! Pitanje može da se upravi čak i našim Nemcima u Francusku. Jer ako ovako pode dalje, — a nema ni mesec dana, da smo u istim tim novinama čitali tatarske vesti o paljenju jugoslovenskih fabrika i o širenju šapa i silavke kod nas, sa strane engleskih agenata, — neće proći dugo, pa ćemo u tim istim novinama čitati, kako smo svi mi u Jugoslaviji najodlučnije tražili, da se smesta objavi rat i Češima i Poljacima, zato što tako varvarski postupaju prema sirotim Nemcima...

S.

NEMCI KOD NAS I NAŠI U KORUSKOJ

Nedavno su u Jugoslaviji počela izlaziti dva nova lista nemačke manjine, „Die Landpost“, koji je namenjen seljaštvu i „Schaffende Jugend“ (Stvarajuća mladež), koji je namenjen omladinskim organizacijama Kulturbunda.

U isto vreme čitamo u „Korolkom Slovencu“, da naši sunarodnici u Nemačkoj neće ove godine moći da dođu ni knjige „Moj horjeva družina“, koja već decenijama prima, jer su nemačke vlasti odbile molbu, da se te knjige prevezu iz Jugoslavije u Korusku.

Drugi broj nove godine časopisa „Soko“

Pred dva dana izašao je drugi broj za g. 1940, odlično uređivanog časopisa „Soko“, lista za sokolski život i rad, koga izdaje Savez Sokola K. J. — Ovaj broj ima vrlo obilat i raznolik sadržaj, bogato je ilustrovan, a u njemu se ističu naročito ovi članci:

SOKOLSTVO I SARADNJA SA VOJSKOM, članak Dr. Milorada Dragića;

U BORBU SA KRAJNOSTIMA, uvodni članak od Uredništva;

INDIVIDUALNI ŽIVOT I SOKOLSTVO, članak Josipa Boko;

SOKOLSKI RAD NA SELU, od A. Petrovića;

TELESNO VASPITANJE U PRIRODI, od M. Vojnovića.

Pesma: Mati, od St. O. Stankovića.

O sistemu vaj, pri katerih je treba več telovadcev (Dr. V. Murnik); — Zimski trening trkača kratkih pruga (S. Radovanović); — Godina 1940 i Petrova Petoljetka (J. Udicki); — Kako utrjuješ otroško telo (I. Lavrenčič); — Jugoslovenski sokolski pisci (M. Kovačić); — Vodnici i deca (O. Škovran).

Sokolsko selo (Da se više potrudimo); — Telovežba kod nas i u svetu (Gimnastike trkača, od S. Radovanovića); — Telovežbeni dvoboj u Milanu od B. Gregorke); — Pozorište i lutke (Scenski efekti u lutarskom pozorištu); — Uputstva za pozorišni rad); — Nove knjige.

Naraštajaska strana. Postanak i cilj Tyrševe sokolske misli (T. Z. Ilić); — Kroz mučeništvo (I. A. Tabaković); — Ljudi sa naših ostrva (I. Mileta); — Stari junaci crnogorskog krša (S. Svoboda); — Omladinski pesnici (J. M. Mrežnički, Dr. V. Rašić); — Radovi našega naraštaja (K. V., D. Nešić); — Rebusi, križaljke magični kvadrati, popunjalke itd.

Časopis „Soko“ je reprezentativan i centralni sokolski časopis, koji prati jednako duhovni život našeg sokolstva, kao i njegov rad na telesnom vaspitanju našeg naroda, pa treba da ga ima svaki svestan Soko, u toliko pre što godišnja pretplata iznosi samih 45 Dinara, a list izlazi svakog meseca.

Pretplaćujte se, zato, na časopis „Soko“, a pretplatu šalžite na adresu: Administracija sokolskih listova, Beograd, poštanski fah 342. — Broj čekovnog računa: 57,686.

Godišnje skupštine naših jedinica

Sokolsko društvo Vrnjačka Banja, održalo je godišnju skupštinu u velikoj sali banjanskog kupatila pred velikim brojem članstva. Rad u prošloj godini bio je uspešan. Društvo se zavetovalo u okviru SPP podići sokolski dom u Vrnjačkoj Banji, čemu će u ovoj godini posvetiti najveću pažnju. Izabran je za starešinu ponovo br. Dr. Nikolić, a uprava je sa malim izmenama ostala ista.

Sokolsko društvo Kriva Palanka održalo je 11. o. m. petnaestu godišnju skupštinu, pod predsedanjem zamenika starešine br. C. Konstantinovića, koji je govorio o sokolskom radu u sadašnjici. Izabrana je nova uprava u kojoj su braća C. Konstantinović, A. Apostolović, Lj. Trajčević, Apostol Apostolović, S. Šćepanović, ses. C. Veličković i još desetak članova. Novoj upravi stavljena je u dužnost pored ostalog, i izgradnja društvenog doma.

Sokolsko društvo u Hercegovom održalo je godišnju skupštinu u prisustvu velikog broja članstva. Rad je bio vrlo aktivan, naročito u tehničkom pogledu, a biće nastavljen i u ovoj godini, sa još većim elanom, kada će društvo učestvovati u proslavi tridesetogodišnjice sokolstva u Boki Kotorskoj. U ime župe Cetinje govorio je br. M. Zloković, iznevši stanje i rad sokolstva u Jugoslaviji. Izabrana je nova uprava sa br. Miroslavom Tomićem, tajnikom gradskog poglavarstva, na čelu.

Sokolska četa Plavna održala je 12. februara godišnju skupštinu, na kojoj je izabrana uprava, na čelu sa bratom Pejovićem Vladimirom i upravom: Kolarićem, Dajkićem, i dr. Na skupštini su govorili brat Jovanović, a zatim brat Petrović, dosadnji načelnik, koji se u oproštajnom govoru zahvalio na saradnji braći iz uprave i vežbačima.

Sokolsko društvo u Drnišu održalo je godišnju skupštinu 11. o. m. Unatoč poznatim prilikama, društveni rad bio je plodan. Za starešinu je izabran br. Drago Jelušić, za tajnika br. Jović, za načelnika br. Ivica Jerković, za načelnicu ses. Pera Gašparić, za prosvetara br. Ante Modrušan itd.

Sokolsko društvo u Velesu održalo je godišnju skupštinu u prisustvu velikog broja članstva, tako da je delegat župe Skoplje, br. Jovanović, rekao, da tako brojno posećenu skupštinu još nije video. Između ostalog, društvo je na jednom brdu prošle godine zasadi 12.000 sadnica i izdejstvovalo da se brdo nazove „Petrovom Gorom“. Podiglo je spomenik prvom vešniku slobode Velesa, kupilo divnu palatu u centru grada za sokolski dom. Za starešinu je ponovo izabran nig. pharm. A. Stanojević, a u upravu su birani, pored ostalih, i braća, Krtić, Smithević, Dučan, Reljin, Milosavljević, Begić, Čokalović, Petrušević, Strajner, Karamitrović i dr. O zadacima sokolstva u današnjici govorili su delegat župe i starešina društva.

Sokolsko društvo Obrenovac održalo je godišnju skupštinu u Spomendomu palih ratnika, u prisustvu članstva i delegata župe Beograd, br. M. Sinobada, koji je vrlo lepo govorio o uzvišenosti so-

kolskog rada. Rad društva bio je uspešan, uprkos raznim teškoćama, napose u humanom smeru, kao i na ostvarivanju plana u okviru SPP. Izabrana je nova uprava, na čelu sa Dr. R. Purićem, le-karem.

Sokolsko društvo Ljubljana—Vič održalo je godišnju skupštinu, na kojoj je podvučen uspešan rad u minuloj godini, kada je najsvečanije proslavljena tridesetogodišnjica društva razvićem dečje zastave i ostalim priredbama. Tehnički rad je bio na visini. Vežbači su nastupali na brojnim priredbama i na sletovima u zemlji i u Sofiji. Održano je 28 govora pred 809 slušača, priređivane su pretstave i operetne igre za omladinu. Pevački zbor nastupao je osam puta. Priređeno je 12 zabava tri izleta i dve idejne škole za novo članstvo. Članovi primaju preko 70 sokolskih listova. Broj članstva se u jubilejnoj godini povećao, tako da društvo broji 502 pripadnika. U novu upravu izabrani su pored starešine br. Pavla Borštnika, R. Marinić, H. Meliš, P. Martulaš, D. Firnova, J. Horvat, L. Merčun, K. Podlogar, S. Kobav i dr. Delegat župe br. S. Flegar, pozdravio je prisutne u ime župe, podvlačeći značaj sokolskog rada u današnjim prilikama.

Sokolsko društvo u Karlovcu održalo je godišnju skupštinu u prisustvu preko 150 braće i sestara, što nije bila ni polovina upisanih članova. Župu su zastupali braća M. Sablić i B. Dočkal. Prema izveštajima rad je bio plodan, uprkos poznatim smetnjama. Izabrana je nova uprava u kojoj su Dr. J. Variola, M. Ercegović, D. Kovačević, V. Madjeruh, B. Blašković, N. Novaković, M. Blašković, R. Novaković, E. Madjeruh, B. Frölich, B. Dozet, J. Vragović, J. Generalović, A. Mesaroš, Z. Vorkapić, I. Tot, M. Vuksanović, M. Kozina i V. Vrlinić. Starešina župe br. Sablić održao je govor o sokolskim idealima, oduševivši prisutne, koji su se razili sa pojačanom voljom za rad na širenju uzvišene sokolske misli.

Sokolsko društvo Otočac održalo je godišnju skupštinu pred velikim brojem članstva, delegatom Saveza SKJ br. A. Nikolićem, pukovnikom i delegatom župe Sušak—Rijeka br. B. Ružićem, koje je toplo pozdravio zam. starešine br. M. Brakus, zahvaljujući br. Savezu na pažnji ukazanoj slanjem delegata. Napose zahvaljuje br. Nikoliću na svemu što je učinio za sokolstvo u Otočcu, dok je bio starešina ovog društva. Njegovom zaslugom podignut je i sokolski dom u Otočcu, koji je postao žarištem nacionalnog rada u ovom delu Like. Br. Nikolić zahvalio se na pozdravu i istakao svoje zadovoljstvo sa radom Sokola u Otočcu u novim prilikama, pozivajući braću da i dalje ustraju u tom radu za dobro naroda i države. Nakon primljenih izveštaja iz kojih se vidi da je rad bio aktivan u svim pravcima, koliko je to bilo moguće, obzirom na poznate teškoće, izabrana je nova uprava, u koju su ušli braća P. Sekulić, M. Brakus, Lj. Dordević, S. Boca, V. Karleuša, L. Križ, B. Brković, S. Zegarac, i dr. Ponovnim govorom delegata Saveza, br. Nikolića, zaključena je skupština uz oduševljeno klicanje sokolskim i nacionalnim idealima.

Sokolsko društvo Trsat održalo je godišnju skupštinu u prisustvu brojnog članstva i delegata župe br. V. Riegera. Starešina br. Ivan Pilepić istakao je značaj skupštine, koja se prvi puta održava u novom sokolskom domu na Trsatu. Podvlači rezultate rada u minuloj godini, koji su i pored svih neprilika zavidni, napose u tehničkom pogledu, jer se broj vežbača u svima kategorijama stalno povećava. U novu upravu izabrani su, pored starešine Pilepića, braća Bakarčić, Bonačić, Glažar, Hrvatinić, Matrljan, Medić, Peltzer, Prešić, Ružić, Valenčić, Wolf, Veljačić, Blečić i Haviček. Uz pevanje „Oj Sloveni“ i manifestiranje za sokolstvo i Jugoslaviju, zaključena je skupština.

Sokolsko društvo Okučani, župa Zagreb, održalo je godišnju skupštinu, odlično posećenu od velikog broja članstva i prijatelja sokolstva. Župu Zagreb zastupao je br. D. Acimović. Rad u prošloj godini bio je plodan, iako su prilike bile nepovoljne. Društvo je imalo uspeha, napose od brojnih priredaba. U novu upravu izabrani su br. N. Đurić, T. Balić, A. Budimir, D. Stojčević, N. Pavlović, i dr. Delegat župe govorio je o zadacima sokolstva.

Sokolsko društvo Gornja Radgona održalo je godišnju skupštinu pred velikim brojem pripadnika, čime je naročito podvučen značaj sokolskog rada na ovoj izloženoj tački naše države. Društvo broji 156 pripadnika. Broj članstva se povećao. Vežbalo je 82 pripadnika. Odbor za gradnju doma radi na njegovom dovršenju, a članovi dragovoljno kuluče po tri dana u godini. Društvo je učestvovalo na svima priredbama u okolini. Prosvetni odbor priređivao je razne prigodne pretstave itd. Narodno-odbrambeni i socijalni otek također su pokazali vidnog uspeha. Nadaren je veći broj siromašne sokolske dece i daka. Društveni inventar vredi 168.185 dinara. U novu upravu birani su K. Mavrić, F. Samec, F. Stanovšek, F. Pristavec, M. Prelog, P. Jurša, A. Puhlin, J. Svenšek, J. Sušec, G. Brečko, H. Cinek, I. Prelog, R. Burja, S. Cividini, I. Slekovac, J. Mario, M. Korošec, J. Sedlaček, M. Kur-nik, G. Sušec, A. Kovačić, A. Korošec, F. Štrulc, L. Kriše, Dr. L. Boezio, P. Nemeč, M. Potočnik i M. Kovačec.

Sokolska četa Boljanić, župa Tuzla, održala je godišnju skupštinu na kojoj se videlo da je ova jedna od najnaprednijih četa po uspešnom radu. Rad društva je krunisan podizanjem sokolskog doma u kome su smešteni Kreditna zadruga, čitaonica, kupatilo i dr. Najviše zasluga za gradnju doma imali su br. D. Vujasinović, sveštenik i upr. škole br. S. Tadić. Na čelu nove uprave izabran je br. Risto Ristić, sveštenik.

Sokolska četa Goraždevac, kod Peči, održala je godišnju skupštinu. Rad je bio uspešan, napose u okviru učinjenih zaveta u SPP, od kojih su izvršeni sledeći: Pomognuta je mesna crkva trećinom dobrovoljnih priloga sakupljenih na dan seoske slave, kada je priređen javni čas i prigodno predavanje za narod o sokolstvu. Pohod na Kosovo izvršila su 24 člana čete. Otvoreno je na svečan način četno

strelašte, na Dan Ujedinjenja. Povećan je broj članova, broj vežbača i broj biciklista. Članovi su zasadili 210 voćaka. U toku su i ostali radovi, na sadenju drveća i žive ograde oko crkvenog zemljišta. Zaključeno je da se ove godine na svečan način proslavi desetogodišnjica opstanka čete osvećenjem četne zastave. Četa će nastojati da nabavi i nekoliko glazbenih instrumenata i da osnuje otek za spremanje sokola-vojnika. U novu upravu su izabrani braća B. Rađević, M. Korićanac, S. Bukumirović, J. Miletić, i dr.

Sokolska četa Gaboš, kod Vinkovaca, održala je godišnju skupštinu u prisustvu lepog broja članova i delegata matičnog društva iz Vinkovaca, br. A. Nikolića, pukovnika, koji je održao zanosan patriotski govor, ističući značaj sokolstva po jugoslovenstvo u današnjim prilikama. Izabrana je nova uprava, na čelu sa br. M. Petrovićem, sveštenikom.

Sokolsko društvo Tučepi (Dalmacija) održalo je godišnju skupštinu koja je bila brojno najbolje posećena od kako postoji društvo. Uz sokole posetili su skupštinu i delegati ostalih nacionalnih organizacija, koje je pozdravio oduševljenim rečima starešina br. Stojković. U ime župe Split prisustvovao je br. Zvonko Barišić, koji je također govorio o sokolskom radu u današnjim prilikama. Izabrana je nova uprava na čelu sa dosadanjim starešinom br. Stojkovićem, koja će nastaviti radom za sokolske i narodne ideale, uprkos svima preprekama, jer su Sokoli iz Tučepa kao i sva njihova braća širom Otadžbine, svesni toga, da samo takvim radom mogu da se očuvaju i ojačaju tekovine naše teško stečene slobode i Ujedinjenja.

Sokolska četa Popovac, župa Osijek, obnovljena je 11. o. m. nastojanjem braće T. Mandića, M. Pačarisa i A. Selihova, kada je ujedno održana i godišnja skupština. Na osnivačkoj glavnoj skupštini govorio je zanosno o sokolskom radu br. Mandić, posle čega je birana nova uprava u koju su ušli A. Selihov, M. Pačaris, T. Mandić, I. Radovanović, M. Mihajlov, Lj. Radojkovića, M. Štasni, A. Vidović i dr. Odmah se upisalo oko stotinu članova, a sakupljeno je 600 dinara dragovoljnih priloga. Čitaonica fabrike cementa u Popovcu rešila je, da se priključi sokolskoj četi sa kapitalom od 2.000 dinara.

Sokolsko društvo Senta održalo je godišnju skupštinu prethodne nedelje. Kao delegat župe Novi Sad prisustvovao je br. Miro Mandić, koji je u podužem govoru istakao teške prilike u svetu i potrebu što agilnijeg rada u sokolarni i van nje. Izabrana je nova uprava na čelu sa dosadanjim starešinom, br. Dr. M. Kneževićem, advokatom.

Sokolsko društvo Maribor I, poznato pod imenom „Pivkova sokolska družina“, održalo je brojno posećenu godišnju skupštinu, koju je otvorio starešina br. J. Mohorko, sećajući se osnivača društva br. Dr. Ljudevita Pivka, po čijim tragovima društvo ide već deset godina. Rad društva bio je agilan u svakom pogledu. I ove godine odelulo je društvo lep broj siromašne sokolske dece. Kroz prošlih deset godina društvo je nabavilo vežbačkih sprava i ostalog inventara za 182.000 dinara. Broj pri-

padnika je dosegao 600. U novu upravu izabrani su braća Mohorko, Jurce, Cijenška, Bavčar, Šemerl, Sosić i dr.

Sokolsko društvo Sušak—Rijeka održalo je skupštinu 21. januara. Razmatrajući rad društva u prošloj godini, možemo biti zadovoljni sa njegovim uspehom. A braća i sestre su ove godine u rekordnom broju prisustvovali skupštini. Zato, vjerujući u poslovicu, „Na muci se poznaju junaci“, moramo da se u borbi, nametnutoj u sadanjim prilikama, odhrvamo i obranimo.

U bratskom sporazumu birana je nova uprava, sa prokušanim bratom starešinom kap. Ivanom Perovićem, sa I. zamjenikom br. Marijanom Borasom starim borcem, a kao II zam. biran je brat Anton Šustar, vrstan tehnički vođa našeg naraštaja.

Četa Lički Čitluk, društvo Gospić, održala je skupštinu 21. januara. Ova četa radi dobro a članova na skupštini bio je odziv odličan, što je znak, da sa novom upravom, na čelu sa bratom Krajnović Milanom, uz ostalu braću uprave, biće zajamčen rad i za buduću.

Četa Velika Popina, društvo Gračac, na svojoj godišnjoj skupštini birala je novu upravu, sa br. Stojisavljević Nikolom kao starešinom. Ima nade da će ova četa tekom ove godine marljivim radom dostići željeni uspeh, jer su izabrana braća i do sada pokazala volju za rad.

Sokolsko društvo u Staroj Pazovi održalo je godišnju skupštinu, u prisustvu velikog broja članstva i delegata župe Beograd. Konstatovan je uspešan rad u svima pravcima. U novu upravu birani su br. Karlo Dolina, D. Divjak, B. Mušicki, P. Peckovski, V. Deh, D. Tešić, B. Pejić, Ivan Gajić i dr.

Smučarski tečaj Saveza Sokola na Kopaoniku

Smučarski tečaj Saveza Sokola K. J. za naprednije naraštaje jugoistočnih župa, završen je. Pokazalo se je da je materijal u tečaju bio odličan, te da i u buduću treba održavati ovakve tečajeve, koji ne koštaju mnogo. Tečaj je trajao sedam dana, do 18. februara, a pohađalo ga je 23 naraštajaca, iz sokolskih župa Beograd, Novi Sad, Sarajevo, Skoplje i Tuzla.

U ovom tečaju radilo se na terenu i teorijski, tako da je sa naprednijim naraštajcima predena moderna tehnika (po francuskom takmičarskom metodu), dok je sa početnicima obradeno osnovno smučarsko znanje (također na bazi nove škole). Uspeh je zadovoljio u svakom pogledu.

Tečaj je vodio savezni smučarski vodnik, Stevan Kandić, a predavali su još Branko Polić, zamenik saveznog načelnika, Bora Jovanović i dr. Vojin Smolaka, referenti Minist. fizičkog vaspitanja naroda. Na terenu su pomagali Miran Cizelj, bivši državni prvak u smuku i Franta Dvoržak, naš poznati smučarski skakač.

Na kraju tečaja priređene su utakmice naraštajaca u smuku na 2000 metara, sa visinskom razlikom od 180 metara. Prvi se plasirao Hesler Miroslav iz Sarajeva, sa vremenom 3:08, drugi Lebedev Igor iz Beograda sa 3:10 i treći Bloudek Miloš iz Beograda, u vremenu 3:15.

I. Sedlaček

Čitajući novine ...

Kakve su prilike u „HRVATSKOJ SELJAČKOJ ZAŠTITI“, i kakvih sve elemenata ima u njoj, najbolje dokazuje govor samog Dr. V. Mačeka, održan prilikom nedavne smotre časnika te Zaštite, u Zagrebu. G. Dr. Maček je naravno veličao Zaštitu i njene ciljeve, ali ko ume da čita, može da posve jasno primeti, da je u više mahova ciljao na nered u Zaštiti i na njena nasilja, te na svakojake elemente koji su se u nju uvukli, a koji i njemu samome zadaju dosta glavobolje... G. Dr. Maček je govorio na pr. o „pojedincima koji ne mogu biti kao drugi ljudi“, i koji, „kao tatovi u selu, ili kao pijanice, narušavaju ugled i mir cijelog sela“, podvlačeći da „ima kojekakvih ljudi i kojekakvih elemenata, koji žele učiniti smutnju“. Prema izveštaju „Hrvatskog dnevnika“, Dr. Maček je spomenuo i „neke događaje“, — svakako neugodne za Zaštitu, — i kazao, da Zaštita „ne sme nastupati kao sudac, koji kažnjava“. Konačno je izjavio, da „Zaštita ima danas mnogo članova, ali ih ne mora toliko imati, ako svi ne budu na svome mjestu. Može se i polovica brisati, ali ono što ostane mora biti disciplinirano. Bolje je imati pet discipliniranih, nego li bataljon nediscipliniranih“.

Kad se, dakle, sabere sve skupa, izlazi, da je i sam Dr. Maček u srcu ubeden, da bi najbolje bilo da se bar polovina Hrvatske zaštite briše; a možda još bolje, kad bi se, iz svakog bataljona izvuklo pet discipliniranih, pa da tek onda stvar bude u redu...

Nečuvane stvari mogle su da se čitaju u našim novinama prilikom nedavnog pretresa po azeri „Agencije Fournier“. Optuženi poslanik Pantović, koji je, u svoje vreme, podneo poznatu interpelaciju po toj stvari, tvrdio je na pretresu, da je ta agencija, koja je imala prostorije u palati „Vremena“, radila u dogovoru sa tadašnjim direktorom „Vremena“, Dragomir Stojadinovićem, bratom tadašnjeg predsednika vlade, te da je sistematski širila u svetu najštetnije vesti o našoj zemlji, kao n. pr. o nemirima u Slovenačkoj, o tome da je naša država prenela zlato Narodne banke u Ameriku, da Hrvati traže protektorat neke tudje sile itd. I sem toga je poslanik Pantović ustvrdio, da je u prostorijama te agencije, u palati „Vremena“, policija otkrila čitavo skladište različitog oružja.

Parnica još nije završena, jer je Pantović naveo čitav niz svedoka, da sve to dokaže, a sud je to prihvatio. Medjutim, ako se i polovina od svega što je izneseno dokaže, stvar je više nego strašna i povlači sa sobom kategoričko pitanje, — hoće li neko odgovarati za sve to, ili će se sve svršiti na novinskom pisanju? A ako nije tačno, a ipak se iznose ovakve strašne stvari, onda se to isto pitanje okreće prema drugoj strani...

„Hrvatski Dnevnik“, u broju od 21 februara piše:

„Trebamo i mi, a i drugi biti na čistu, da Hrvati izvan Hrvatske ne mogu i ne smiju biti predani na milost i nemilost. Režim nepravdnosti ima se skršiti ne samo u Hrvatskoj nego i u cijeloj državnoj zajednici.“

Vrlo dobro! ali zašto su onda Jugoslaveni u Banovini Hrvatskoj predani potpuno na milost i nemi-

lost, i to ne Dr. Mačeku, g. Šubašiću i zakonitim vlastima, već najgorim tipovima koji su se uvukli u „Hrv. Zaštitu“? I kad će se taj režim nepravdnosti u Banovini Hrvatskoj već jednom skršiti?

U Beogradu izlazi s vremena na vreme jedan, doduše nevidljiv list, koga malo ko čita, ali čije se pisanje u velike prenosi u frankovačke listove, pa im služi za sejanje otrova protiv Srba i protiv Jugoslavije. Stvar je slična slučaju „Hrvatske svijesti“, od koje je takođe izišao svega jedan broj i koju je u Hrvatskoj malo ko čitao, ali se zato među Srbima u potrebljavala za sejanje zle krvi. Da posluži svojim frankovačkim savetnicima, a sve pod vidom radikalnog srpskog patriotizma, taj list napada čak i biskupa Štrossmajera, što frankovački listovi također oduševljeno prenose...

Zagrebački „OBZOR“ javlja, da „u Argentini Hrvati čine preko 80 posto od svih iseljenika Jugoslavije. U poslednje vrijeme u Argentini vodi se sa stanovite strane t. zv. jugoslovenska politika među iseljenicima. U okvir te politike spada i osnivanje „Jugoslovenskog centralnog školskog udruženja“ u Buenos Airesu. Društvo je povelu akciju da u svim mestima u Argentini, u kojima ima iseljenika iz Jugoslavije, osniva škole“.

I to je „Obzoru“ krivo! Radije, dakle, da hrvatska deca idu u strane, ili ni u kakve škole, nego li u jugoslovenske...

„Deutsche Allgemeine Zeitung“ objavljuje opis putovanja nekoga Majerhofera po Koruškoj, u kome se, na dugo i široko dokazuje, da u Koruškoj uopšte nema ni jednog Slovenca, već da tamo žive „Vindische“, čiji jezik je daleko bliži nemačkom nego li slovenačkom i koji neće ni da čuju za Slovence, već jedino za Nemce! Koliko li sve naroda nebi stvorili od nas ovi naši „prijatelji“, — samo da nas lakše progutaju, — a mi im još izlazimo u susret da je divotal...

Zagrebačka „HRVATSKA STRAŽA“, koja sebe naziva najautoritativnijim propovednikom moralnog vaspitanja, donosi dopis iz Đakova, u kome se sa naročitim zadovoljstvom priča, kako su u Gundincima, kod Đakova, održani svatovi, u koje je došlo 500 zvanica i koji su trajali punih pet dana. Prema epskom izveštaju „Hrvatske straže“, za vrijeme petdnevnih gozbe pojelo se šestoro svinja, dvije krave, 90 kom. živadi, 63 komada seljačkog kruha (preko 200 kg) i ogromna količina slatkiša. Za kolače je potrošeno 40 kg. šećera, 3 vreće oraha i 1000 jaja. Pored dobrog želuca imali su svatovi i izvanredno suho grlo, te su popili 1400 litara vina, 500 litara domaće šljivovice, deset sanduka bezalkoholnog pića i 75 litara crne kafe. — Zatim se opisuju, kumovi, darovi itd., — i zaključuje se, da se u Slavoniji ne pamte slični svatovi.

Da smo mi takvu vest dobili, objavili bismo je jedino kao primer nehrisćanskog i neljudskog rasipanja i poučili bi svoje čitaoce, da bi bolje bilo da se taj novac dao siromasima, ili u neke druge korisne svrhe. Medjutim „Hrvatska straža“, koja sebe predstavlja kao organ duhovnih pa-

Glasovi štampe

„Glas Matice Srpske“, koji izlazi u Novom Sadu, piše u poslednjem broju:

„Okupljeni dobri i najbolji Srbi, Hrvati i Slovenci trebaju sporazumnim nastojanjem stvoriti konačne preduslove za jednu novu Jugoslaviju, u kojoj će i Hrvati i Slovenci i Srbi biti u daleko većoj meri zadovoljni, nego što je do danas bio slučaj. Takvi preduslovi mogu se izgraditi samo na temelju potpune jednakosti i ravnopravnosti! Ovom državom moraju od sada upravljati najbolji Srbi, Hrvati i Slovenci sporazumnim radom i zajedničkim nastojanjem, da u ovoj državi bude uvek jednako dobro i Srbima i Hrvatima i Slovencima.“

U „Politici“, od 22 februara, čitamo izjavu uglednog muslimanskog političara, Dr. Šefkije Behmena u kojoj je, između ostalog kazao:

„Meni je jednako drag Zagreb kao i Beograd sa svima njihovim manama i vrlinama. Za mene, medjutim, postoji samo jedna orijentacija, a to je jugoslovenska. Jugoslovenstvo je uvek bilo osnova moje politike. Istina, jugoslovenska ideja, sada preživljuje jednu krizu, ali je sigurno da će jugoslovenska ideja na kraju pobediti, — jer „sada možemo“, — kao što je pre kratkog vremena jedan naš uvaženi političar rekao, — „punom parom zagaziti u jugoslovenstvo“.

IZ SOKOLSKOG DRUŠTVA KOROŠKA BELA-JAVORNIK

Dne 11. II. je priredilo Sokolsko društvo Koroška Bela-Javornik, društvene smučarske tekme v smuku s Potoške planine po grebenu rovtov in do Rudne poti kjer je bil cilj. Smuk se šteje poleg društvenega prvenstva tudi kot sestavni del alpske kombinacije, katere drugi del, to je slalom, se bo vršil v nedeljo dne 25. II.

Proga je bila dolga 2.500 m z višinsko razliko 400 m. Bila je zelo težka in je zahtevala od tekmovalca veliko tehničnega znanja. Na startu se je pojavilo 14 tekmovalcev, med njimi že znan favorit in zmagovalac v nedeljskih tekmah v Laškem, talentirani br. Saksida Ivan, ki nas tudi sedaj ni razočaral in sigurno zasedel prvo mesto s časom 4.28. Naslednja mesta so zasedli: 2. Smid Lado 5.51; — 3. mesto br. Praprotnik Martin 6.10; — 4. mesto br. Ravnik Zvonko, 6.41.

Poleg smučarskih in sankarskih tekem za deco in naraščaj, ki so se izvedle že v prejšnjih nedeljah, je društvo za to tekmo pokazalo, da se zelo zanima za zimski sport in da je pod novim vodstvom po daljšem presledku zopet oživelo.

SOKO U ALEKSANDROVU

Sokolsko društvo Aleksandrovo održalo je dne 14. januara godišnju skupštinu, uz prisustvovanje velikog broja članstva. Interes je pogotovo u Aleksandrovu za sokolski rad uvek na zavidnoj visini, jer uza sve poteškoće na otoku Krku, društvo je odlučilo uzdržati svoj položaj. Sa malom promenom birana je uprava, na čelu sa br. Teodorom Žic uz prokušane borce.

stira, nema ni reči prigovora, već naprosto sa oduševljenjem govori o „pustoj Panoniji“ i o „morskim svatovima“...

Поздрави Савезу Сокола К. Ј.

СА ГОДИШЊИХ СКУПШТИНА СОКОЛСКИХ ЈЕДИНИЦА

(Наставак)

Соколско друштво Марибор-Матица: Са својег тридесет другог годишњег збора, шаљемо братске поздраве Здраво! — Сокол, Марибор — Матица.

Соколско друштво Алексинац: Са своје годишње скупштине у пуној соколској верности и оданости својем дичном старешином изјављујемо: Живео! Здраво! — Старешина, Живојин П. Стевановић.

Соколско друштво Котор: Са главне годишње скупштине шаљемо своје братске поздраве Здраво! — Старешина Висковић.

Соколско друштво Босиљград: Са годишње скупштине соколи из Босиљграда шаљу братском Савезу срдачне соколске поздраве: Здраво! — Соколско друштво, Босиљград.

Соколско друштво Бијело Поље: Молимо братски Савез да изручи врховном Старешином Сокола Краљевине Југославије, Његовом Величанству Краљу Петру Другом, соколски поздрав са годишње скупштине соколског друштва у Бијелом Пољу: Да живи Његово Величанство Краљ Петар Други! Здраво! — Старешина Живко Анђелић.

Соколско друштво Карловац: Са своје главне годишње скупштине одржане дне 12. II. у присуству журиког старешине брата Марка Саблића и тајника брата Божидара Дочкала, поздрављамо братски Савез са искреним жељама, да наше соколство очува и учврсти све своје позиције и да несобично, пожртвовано и успешно настави свој рад за корист и напредак народа, славу и величину Отаџбине. — Живио Његово Величанство Краљ Петар Други! Здраво! — Тајник Д. Ковачевић, старешина Др. Ј. Вајиола.

Соколско друштво Мандалина: Са годишње скупштине желимо братској Управи Савеза Сокола Краљевине Југославије свако добро и успешан рад! Молимо да посвети особиту пажњу и брату тешким приликама за соколство у овим крајевима. Свесни и пуни наде у боље дане, остајемо и даље несобични радници за соколске, југословенске и домовинске идеале. Здраво! — Старешина Анте П. Влаховић.

Соколско друштво Модрича: Поздрављамо Вас са годишње скупштине, желећи Вам успеха у данашњим тешким временима. Здраво! — Соколско друштво Модрича.

Соколско друштво Скопље I: Са девете годишње скупштине соколско друштво Скопље I, упућује братском Савезу своје искрене соколске жеље и поздраве. Здраво! — Старешина, цуковина Ивачић.

Соколско друштво Врање: Са соколске годишње скупштине поздрављамо братски Савез и молимо да буде веран тумач наше верности и оданости Првом Соколу Његовом Величанству Краљу Петру Другом, кога поздрављамо са Здравом и живео! — Старешина, инж. Димитрије Крстић.

Соколско друштво Зеленика: Са редовне годишње скупштине соколског друштва Кути Зеленика поздрављамо братски Савез, уверени да ће чисте соколске идеје и осећаји продети у срца сваког честитог Југословена. Са нашим лепим соколским здравом! — Старешина Петровић.

Соколско друштво Прешево: Са годишње скупштине поздрављамо братски Савез са братским здравом! — Старешина Трифуновић.

Соколско друштво Перлез (Дунавска бановина): Са оснивачке скупштине Соколског друштва Перлез, шаљемо братски поздрав Здраво! — За управу, старешина Јоцић.

Соколско друштво Загреб V: Сакупљено чланство на редовној годишњој скупштини поздравља Савезну управу са соколским здравом! — Соко V.

Соколско друштво Крк: Са главне годишње скупштине Соколско друштво Крк шаље соколски здравом! — Страшина Жукић.

Соколско друштво Босански Петровац: Увек верни високом соколским идеалима, са своје годишње скупштине поздрављамо братски соколски Савез, са искреним братским здравом! — Соколско друштво у Босанском Петровцу.

Соколска чета Тучепи: Са годишње 7 скупштине у присуству делегата жупе, шаљемо вам братске поздраве у уверењу да ћете овој чети унапријед посветити пуну пажњу. Здравом! — Старешина Стојковић.

Соколско друштво Андријевац: Са своје редовне годишње скупштине соколи друштва Андријевац, упућују срдачне поздраве: да живи југословенско соколство и словенско соколство! — Здравом! — Старешина Драгољуб Карговић.

(Наставак у идућем броју)

PAŽNJA PRETPLATNICIMA

Upozoravaju se pretplatnici sa veznih sokolskih listova, „Sokolskog Glasnika“, časopisa „Soko“ i „Naše radosti“, da je Savez Sokola već davno likvidirao svoj čekovni račun kod poštanske štedionice u Ljubljani, broj: 12.943, pa se mole da ne šalju pretplatu na taj čekovni račun, već na sadašnji čekovni račun, Poštanske štedionice u Beogradu, broj 57.686.

УПОЗОРЕЊЕ!

Наш брат Тома С. Војновић отворио је у гоститељску радњу под називом

„ЦИК ЦАК“

у палати фонда чиновника Народне банке где је раније била кафана „ШИШКО“. Краља Александра бр. 1 (улаз из нове улице). Своју радњу уредио је на врло модерној основи тако да ће посетницима бити врло пријатно и приступачно а и од интереса да посете ову радњу где су цене робе врло скромне. Позивамо Вас до виђења у бифеу

„ЦИК ЦАК“

Краља Александра 1

Zanimljivosti iz doma i sveta

Prošlih dana je jedan ugledni švedski diplomata održao u Londonu predavanje, zašto Švedska neće aktivno da učestvuje na strani Finske. Predavač je ustvrdio da je čitav švedski narod na strani Finske, ali da je ubeden, da joj na ovaj način može više pomoći, nego aktivnim ulaskom u rat. Od početka rata je Švedska pružila Finskoj ogromnu pomoć. Svi protuavijonski topovi u Helsinkiu su švedskog porekla i njima upravljaju švedski tehničari. U Finskoj ima veliko mnoštvo švedskih dobrovoljaca i mnogo aktivnih oficira. Sve švedske fabrike oružja rade neprestano za Finsku. Švedska vrlo dobro zna, da je ovaj način bolji, jer kad bi sudbinom Finske, ali je ubedena, da je ovaj način bolji, jer kad bi sama stupila u rat, morala bi misliti i na odbranu sopstvene teritorije, a naročito na odbranu iz vazduha. U Švedskoj se, naime misli, da postoji tajni ugovor između Nemačke i Rusije i da bi Švedska, kad bi ušla aktivno u rat, bila izložena nemačkoj vojnoj akciji, a naročito napadima iz vazduha.

Francuska štampa pridaje veliku važnost promeni u odnosima između Italije i Rumunije, koji postaju sve srdačniji. U Italiji se sada nalazi vođa rumunskih omladinskih organizacija, Sidorovič, a govori se čak i o poseti Kralja Karola Rimu. „Temps“ ističe da je ranije italijanska politika simpatizovala sa „Gvozdenom gardom“ i ostalom fašističkom opozicijom, u Rumuniji, i da je bila protivna zvaničnoj politici. Međutim su se stvari promenile otkad je Sovjetska Rusija došla na granice Karpata, pa Italija traži što srdačnije veze sa zvaničnom rumunskom politikom, nastojeći ublažiti i držanje Mađarske prema Rumuniji. U Rimu ne misle da je boljševička opasnost za Balkan odstranjena, i zato Italija traži u Rumuniji, koja je prva na udaru, što jače uporište protiv te politike.

Poslednje zvanično saopštenje engleskog admiraliteta javlja, da je prošle nedelje potopljeno 20 engleskih i neutralnih lada, najveći broj od početka rata, u jednoj samoj nedelji. Od tih je bilo 5 engleskih i 15 neutralnih lada, sa oko 86.000 tona. Na taj način je tonaža brodova, potopljenih od početka rata do sada, porasla otprilike na milion tona. Ipak je to mnogo manje, nego što je bilo godine 1917, kad je nemački pod-

mornički rat bio na vrhuncu. Tada su, u jednom samom mesecu gubitci iznosili 9.000 tona, a svake nedelje bilo je potopljeno oko 105 lada.

„Československy boj“, koji izlazi u Parizu, javlja u broju od 16 februara, nove podatke o gomilanju nemačkih trupa u Slovačkoj. List tvrdi, da je slovačka vlada dobila nalog od Nemačke, da najbržim tempom izgradi i uredi ceste koje vode na južnu granicu Slovačke i prema Poljskoj, jednako kao i željezničke pruge. U Slovačkoj se općenito očekuje, da će još pre meseca marta Nemci tražiti, da se provede opšta mobilizacija.

U Pragu je, pre nekoliko dana, umro najstariji živući predstavnik slovenske filologije, profesor praškog univerziteta, František Pastrnek, u dubokoj starosti od 88 godina. Profesor Pastrnek je bio poznat u čitavom naučnom svetu, kao jedan od najboljih poznavalaca slovenskih jezika, a naročito se bavio odnosima slovačkog i češkog jezika. U svojim radovima se zanimao i našim jezikom i našom kulturom, a bio je nastavnik čitavom nizu jugoslovenskih studenata književnosti i filologije.

Državni statistički ured u Nemačkoj je objavio podatke o stanju stanovništva u Rajhu. Prema tim podacima je, u maju 1939, Nemačka imala 79.634.408 stanovnika, ali u to nisu uračunati stanovnici Memelske oblasti. Od poslednjeg popisa stanovništva, izvršenog u godini 1933, pučanstvo Nemačke se povećalo za 2.900.000. Prosečno na jedan kvadratni kilometar dolazi 136 stanovnika. Glavni grad Berlin ima 4.343.000 stanovnika.

U SPOMEN K. STANKOVIĆA

Beogradsko pevačko društvo „Stanković“ je nedavno pošlo na gostovanje u Budimpeštu, pa je tom prilikom dovelo u otadžbinu smrtne ostatke jednog od najvećih jugoslovenskih muzičara, Kornelija Stankovića, čije ime društvo nosi, i čija muzička dela su bila od neocenljivog uticaja na buđenje nacionalnog duha, naročito među Srbima. Smrti ostaci Kornelija Stankovića biće sahranjeni u Beogradu, ove nedelje, na veoma svečan način.

Iz sokolskog društva Karlovac

Sokolsko društvo Karlovac priredilo je smučarske utakmice, na kojima se takmičilo u spustu na stazi od 600 metara sa visinskom razlikom od 104 metra. Utakmice su vrlo uspele, a prvo mesto su uzeli Trkulja Milorad (član), Ivošević Nikola (naraštajac), Frölich Branko (član) i Mrvoš Mihael (nar.).

Društvo je priredilo prednjačke ispite, koje su sa uspehom položili braća Dokmanović D.V.Z. Hajdin, M. Mraković, A. Lončarević, N. Mamula, sestre D. Ambrijević, M. Badrić, S. Gruden i E. Maderuh.

Pretsednik društvene glazbe i gospodar doma, neumorni br. Josip Kopřiva, proslavio je u krugu našega društva 60 godišnjicu života. Društvo mu je poklonilo lepu plaketu i priredilo mu vrlo lepu i srdačnu svečanost.

U vezi sa time, primili smo od br. Kopřive sledeću izjavu zahvalnosti:

„Vama svima, koji ste na tako lijep način ukazali mi svoju bratsku ljubav prigodom moje šezdesetogodišnjice, najsrdačnije se zahvaljujem! Budite uvjereni, da toga zaboraviti nikada neću i da ću i dalje ostati nepokolebljivo vjeran sokolskoj ideologiji, od čega me niko odvratiti neće! Zahvaljujem Vam se na krasnoj plaketi, koju sam stavio na počasno mjesto, da svako u njoj vidi bratsku ljubav. Još jednom hvala svima, a napose braći M. Sabliću i Dr. J. Varioli! Zdravo! Josip Kopřiva.“

БЕСПЛАТНА ИЗДАЊА ДРЖАВНЕ ШТАМПАРИЈЕ У БЕОГРАДУ ЗА НАРОД

Испуњавајући своју националну просветну дужност, Државна штампарија је покренула посебну библиотеку у којој с времена на време, пригодног каквог народног слава, издаје у великим накладама дела опште-националног карактера, која дели бесплатно најширим народним слојевима. Приликом прославе 550 годишнице битке на Косову, Државна штампарија разделила је бесплатно народу на самом некадашњем бојишту 20.000 примерака књижице „Косово“ која садржи све народне песме из Вукове збирке о том страшном удесу, а ове године на дан великог народног просветитеља Светога Саве, издала је 40.000 примерака књижицу

„За крст часни и слободу златну“, са народним песмама из разних периода наше славне прошлости и разних крајева наше уједињене домовине. Ова књижица, на 70 страница, садржи следеће песме: Свети Сава, Ко крсно име слави — онеме и помаже, Пропаст царства српскога, Урош и Мрњавчевићи. Бој Црногораца са Махмуд-пашом, Берђелез Алија и Вук Деспотовић, Сељанин Тадија и почетак буне против дахија. Књижица је веома лепо опремљена и раздвојена у најшире народне слојеве, а извесан број примерака резервисан је за појединце који то затраже дописницом. — Осим тога Државна штампарија је издала веома лепо опремљени Каталог свих својих издања која се налазе у продаји, а који бесплатно разашлије свима онима који то затраже дописницом. Адреса: Државна штампарија, Београд, Бранкова 20.

Sadržina sokolskih listova

„SOKOLSKA MLADINA“

Broj 2 lista Omladinskog oteška ljubljanskog Sokola donosi zanimljiv sadržaj: Naša naloga, smer i cilj; — V novo leto (I. Pelicon); — Razvoj češkog sokolstva do danas (J. Konstanfel); — Kvišku Jugoslovani! (C. Masle); — Vrh golice (Buh Alivoj); — Brać in sestrah; — razne vesti, križaljke i dr.

I 3 broj donosi nastavak članka Naša naloga, smer i cilj; — Kako nas učijo naši vođnici?; — Pomen narodnih noš (J. Tičar); — Spomin (I. Pelicon); — razno itd. List uređuje br. Gojmir Pe-hani.

Opružne aparate za veslanje

IOSTALE SPRAVE ZA SOBNU GIMNASTIKU NABAVITE U NAJSAVRŠENIJEM KVALITETU U

tvornici gimnastičkih sprava

J. ORAŽEM
RIBNICA
(Osnovana 1881 g.)

„SOKOLSKA VOLJA“

U broju 160 glasila ljubljanskih Sokola izašao je značajan uvodnik: Pomagaj si sam, zanimljive vesti iz dravskog sokolstva razni kraći prikazi, feljton, a na prvoj strani donosi list sliku br. Stjepana Vrdoljaka, urednika „Sokola na Jadranu“.

„BRATSTVO“

Primili smo broj 2 glasila sokolske župe Osijek sa sledećim sadržajem: Telovežba i naši sokolski programi (uvodnik); — Dositaj Obradović i naš narod (feljton od Dr. I. Mamuzića); — Otarasimo se nesokolskog! (B. Slijepečević); — Mi smo na pravom putu (Ing. M. Kvapil); — Pakt s Bugarskom i Balkanski sporazum; — O onom najvažnijem; — Brojne vesti iz jedinica i okružja, iz slovenskog sveta i zemlje, naraštajska strana itd.

Brat Soko, samostalan knji govoda-bilansista, koji govori i piše italijanski, nemački i francuski, a donekle i češki, a koji je bio do sada uposlen u svojstvu hotelskog direktora, knjigovode-bilansiste i korespondenta, 32 godine star, ostao je bez mesta zbog svog sokolskog i nacionalnog rada, pa traži namještenje. Obratiti se administraciji „Sokolskog Glasnika“.

Proti malokrvnosti

blijedoći, općoj slabosti, slabog apetita, za regeneraciju krvi iz porodaja, u rekonvalescenciji i t.d. „PERODOVIM“ je oporban i pouzdan lijek. Original. boca Din. 40.— franko proizvoda Mr. Ph. A. Mrkušić, apotekar u Mostaru, Banovina Hrvatska. Dobiva se u svima apotekama. Reg. S. Br. 6882/32

Дивна је зима у Фрушкој Гори!

Искористиће зимско сунце на Венцу!

Туристички дом

ДРУШТВА ФРУШКА ГОРА

отворен је преко целе године;
својим посетиоцима пружа
идеалан одмор и боравак.

Целокупни дневни пансион
с та је од Дин. 40.— до 60.—.